Daar ga je, Claudia!

Cok Grashoff

bron
Cok Grashoff, *Daar ga je, Claudia!*. Met illustraties van Guust Hens. Het Goede Boek, Huizen / Standaard, Antwerpen ca. 1970-1980

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/gras003daar01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

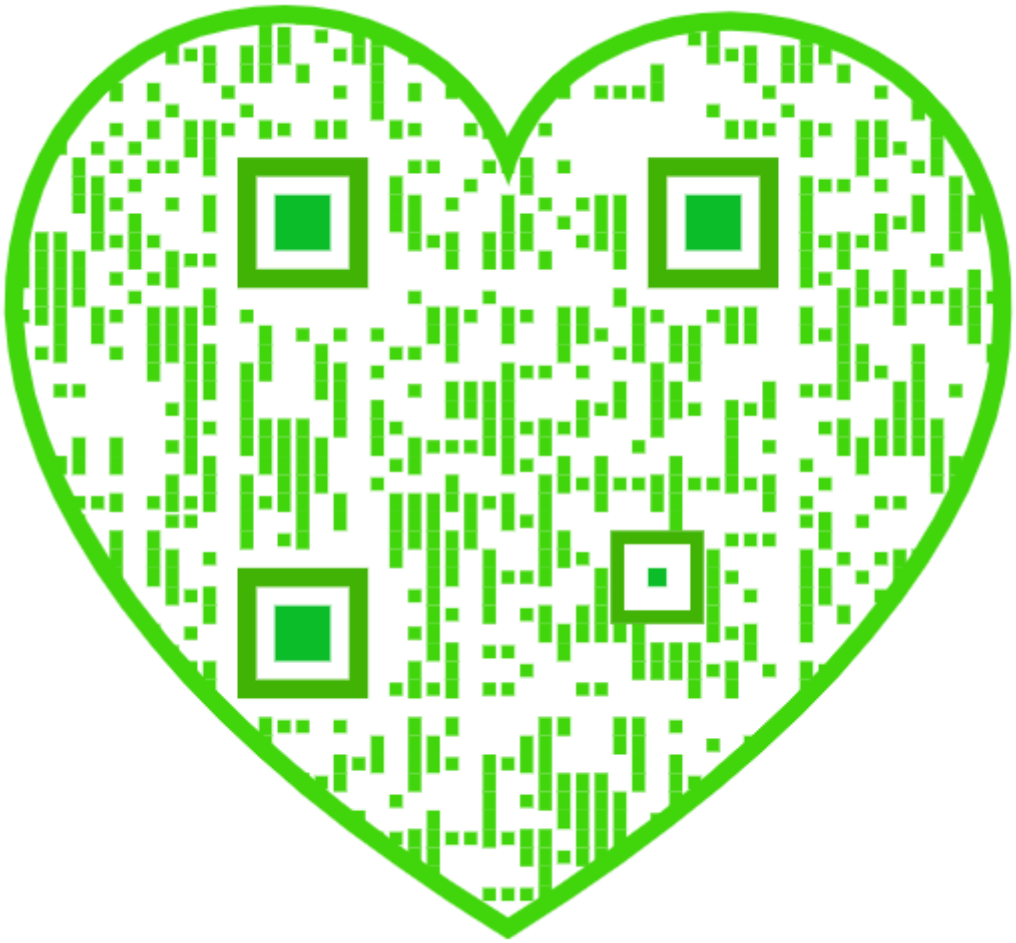

1

Claudia Lommerijk staat voor de grote spiegel in moeders slaapkamer. Zij bekijkt haar gezicht en haar blonde staartjes nauwkeurig. Voorzichtig strijkt zij met haar rechterhand over haar slapen en tast naar haar oren.

‘Ja,’ zegt zij dan plotseling hardop, alsof zij een belangrijk besluit heeft genomen.

Weer kijkt zij en weer zegt zij: ‘Ja!’

Zij draait zich vlug om en rent naar de kamer waar haar moeder bezig is met een handwerkje en zo nu en dan blokken en ringen in de box gooit van de kleine Martin.

‘Steeds gooit hij alles uit zijn box, de stouterd,’ zegt mevrouw Lommerijk, als Claudia de kamer binnenkomt.

Claudia is veel te vervuld van haar plan om op haar kleine broertje Martin te letten. Zij heeft een belangrijke beslissing genomen en zij wil die haar moeder zo gauw mogelijk toevertrouwen.

‘Mam,’ roept ze. ‘Mam! Ik doe het! Ik stel het nu niet meer uit. Een heleboel meisjes op school hebben het gedaan. Ik doe het nu ook. Ik wil niet langer meer wachten.’

Mevrouw Lommerijk kijkt op.

‘Wat kan niet langer meer wachten?’ vraagt zij.

Zij kijkt haar dochter Claudia onderzoekend aan. Wat wordt zij al groot. Ze zit al in de vijfde klas. Nu bij het hoofd van de school, meneer Van Lening.

‘Ik ga mijn haar anders dragen,’ antwoordt Claudia keurend. ‘Ik wil die staartjes niet meer. Dat vind ik te kinderachtig...’

‘Kinderachtig, kinderachtig,’ zegt haar moeder langzaam. ‘Staartjes zijn toch niet kinderachtig? Ik vind ze je juist erg aardig staan.’

Claudia's gezicht betrekt. Zou haar moeder het niet begrijpen? Begrijpt ze dan niet dat het echt kinderachtig is? De kinderen in de eerste klas hebben staartjes, en in de tweede, en in de derde...

‘Er is niemand in de klas met staartjes,’ zegt Claudia. ‘Ik ga mijn haar los dragen!’

Zij rukt twee keer aan de strikjes en daar valt het blonde haar over haar schouders. Intussen kijkt zij haar moeder onderzoekend aan. Hoe zou die het vinden?

‘Hangt het zo niet erg voor je ogen?’ vraagt moeder.

‘Nee, mam,’ antwoordt Claudia, ‘het hangt helemaal niet voor mijn ogen.’

Zij moet het haar echter opzij strijken, want zij kan werkelijk niets meer zien. Misschien is het wel te lang, misschien moet er een stukje af.

‘Nou eh...,’ zegt haar moeder, ‘je moet het zelf weten, ik vind die staartjes... eh... dat staat veel frisser... en nu is je haar wel erg lang...’

Ik zal naar de kapper moeten,’ beweert Claudia, ‘u zult zien, dan zit het prachtig.’

‘Ja, dat begrijp ik,’ lacht haar moeder. ‘Als ik naar de kapper ga, zit mijn haar ook prachtig.’

Even kijkt Claudia haar moeder onderzoekend aan. Plotseling krijg je een idee.

‘Weet u wat,’ zegt ze. ‘Om u een plezier te doen, zal ik mijn haar zo nu en dan in staartjes doen. Bijvoorbeeld om de dag! Vandaag is het dinsdag, hé. Nou... morgen doe ik mijn haar los, en woensdag in staartjes, en donderdag weer los, en vrijdag weer in staartjes. Of...’

Claudia slaat enigszins verschrikt haar hand voor haar mond.

‘Waarom wil je je haar eigenlijk los dragen?’ vraagt moeder.

‘Op school... niemand heeft het nog in de klas... zo kinderachtig...,’ zegt ze. ‘Eigenlijk wil ik het liever op school altijd los dragen. Niet om de dag. Dan doe ik het thuis wel in staartjes. Goed, mam?’

Mevrouw Lommerijk ziet wel, dat Claudia het erg graag wil. Eigenlijk is er helemaal geen bezwaar tegen. Claudia wordt al elf jaar, en dan mag zij zelf best beslissen hoe zij haar haar wil dragen.

‘Misschien zal Andries je niet meer herkennen,’ lacht moeder.

‘Andries,’ zegt Claudia. ‘Wat heb ik die een tijd niet gezien.’

‘Dat zal dan wel erg gauw veranderen,’ lacht haar moeder. Mevrouw Lommerijk kijkt Claudia geheimzinnig aan.

Direct merkt Claudia dat er wat aan de hand is.

‘U wil toch niet zeggen, dat Andries binnenkort weer hier komt!’ roept ze uit.

‘Dat wou ik nou juist wel zeggen,’ antwoordt haar moeder. ‘Je tante Hennie is helemaal overstuur. Hij heeft de laatste tijd zoveel ondeugende streken in Wassenaar uitgehaald. Er zijn een heleboel klachten binnengekomen over Andries. Je kent meneer Balfers toch wel?’

‘Meneer Balfers,’ mompelt Claudia. ‘O ja... die man, in dat zwarte rijkostuum met dat zwarte ruiterpetje op, die altijd suikerklontjes aan de kinderen uitdeelt. Hij heeft zijn zakken vol klontjes, doordat hij veel met paarden omgaat. Die krijgen ook suikerklontjes van hem als beloning.’

‘Juist,’ zegt mevrouw Lommerijk, ‘meneer Balfers van de

manège! Nou, Andries mocht een keer mee naar de stallen om naar de paarden te kijken. En toen is hij toch zo stout geweest. Hij had vuurwerk meegenomen en dat heeft hij in de stallen afgestoken. Het was natuurlijk een ontzettend kabaal. De paarden schrokken zich wild. Eén dier heeft met zijn achterpoten een houten schot in elkaar getrapt. Meneer Balfers heeft hem met moeite in bedwang kunnen houden. En toen kon *hij* zich niet meer beheersen. Hij heeft Andries een geweldige klap gegeven. En die had toen een blauw oog. Je weet, Andries is niet kleinzerig. Hij heeft geen kik gegeven, maar toen hij thuis kwam, zag tante Hennie het direct. Zij viel haast flauw van schrik.'

'Haha,' lacht Claudia. 'In plaats van een suikerklontje heeft hij een blauw oog gekregen!'

'Het ergste was, dat oom Leen woest werd,' vervolgt moeder haar verhaal. 'Hij vond het overdreven van meneer Balfers om Andries zo'n klap te geven, als hij ergens de boel eens wat wil opvrolijken. Jongens halen wel meer kattekwaad uit, en dan hoef je je daar toch niet zo over op te winden? Maar... toen hij de rekening van meneer Balfers onder zijn neus gestopt kreeg, piepte hij wel anders. Zelfs de politie is eraan te pas gekomen. Eén van de paarden was zo zenuwachtig geworden dat hij de volgende zondag niet aan een wedstrijd kon meedoen. Oom Leen moest veel geld betalen, maar gelukkig had hij een verzekering gesloten. Daar kon hij een gedeelte van het geld van terugkrijgen. Het was een hele ingewikkelde zaak, want de verzekering wilde wel de schade in de stal betalen, maar niet de schade van de wedstrijd die niet kon doorgaan. Nu ja, dat is te ingewikkeld voor je. In ieder geval, tante Hennie raakte helemaal over haar toeren. Ze heeft ruzie gemaakt met Sjaan, want zij vond dat die erop had moeten letten dat Andries niet met

meneer Balfers meeging. Maar... achteraf blijkt dat tante Hennie Andries zelf geld heeft gegeven om vuurwerk te kopen en ook de toestemming om mee te gaan. Tante Hennie huilen en oom Leen woest. Het gevolg van dit alles: Sjaan werkt niet meer bij tante Hennie en oom Leen, tante Hennie is ziek, oom Leen zit met zijn handen in het haar en hij heeft weer eens voor de zoveelste keer naar ons opgebeld. Hij zei dat wij zijn reddingsboei waren...'

'Wat een prachtig verhaal,' zegt Claudia.

'Hè bah!' roept moeder plotseling uit.

Zij vliegt overeind en loopt vlug naar de box. Daar heeft de kleine Martin een stukje touw te pakken gekregen, dat hij probeert op te eten. Het jongetje trekt een erg vies gezicht, maar toch heeft hij het stukje touw al in zijn mond.

Mevrouw Lommerijk trekt aan het stukje touw. Het is helemaal nat.

'Gelukkig, dat loopt nog goed af,' zucht Claudia's moeder. 'Het kind had er wel in kunnen stikken. Hoe komt hij daar nu aan?'

'Kijk,' wijst Claudia. 'Daar, aan de onderkant van het boxkleed zitten touwtjes. In de hoek is één touwtje stuk gegaan. Het is gebroken. Het andere eindje heeft Martin zeker van de spijl losgepeuterd. Of zou Andries het gedaan hebben?'

Mevrouw Lommerijk kijkt haar dochter verbaasd aan.

'Andries?' vraagt ze.

Dan begint ze te lachen. Het is wel grappig. Als er ergens iets verkeerd gaat, zou je je eerst kunnen afvragen, of Andries er soms de hand in heeft.

'Wanneer komt Andries?' vraagt Claudia gretig.

'Hij kan elk ogenblik komen,' antwoordt mevrouw Lommerijk.

‘Komt tante Hennie mee?’

‘Die is ziek.’

‘Oom Leen dan?’

‘Die kan niet weg. Die staat overal alleen voor.’

‘Meneer Balfers dan soms'’ vraag Claudia achterdochtig.

‘Nee,’ antwoordt moeder. ‘Hij komt met een taxi!’

‘Helemaal alleen?’

‘Zo moeilijk is dat niet. De taxi rijdt in Wassenaar voor. Oom Leen levert Andries af. Oe chauffeur rijdt naar Rotterdam en dan brengt hij Andries bij ons voor de deur.’

‘Dat zal wat kosten,’ zegt Claudia.

Claudia's moeder knikt. Kosten is wel het laatste waar oom Leen nu op kijkt. Hij is veel te blij als hij een poosje van zijn zoontje verlost is.

‘Maar eh...,’ zegt Claudia peinzend. ‘Vroeger kwam Andries altijd in de vakantie, of hij kwam toen hij nog niet naar school hoefde, maar hoe zit dat nou?’

‘Hij zal met jou mee naar school moeten,’ antwoordt Claudia's moeder.

‘Met mij?’ vraagt Claudia verbaasd.

‘Ja, vind je dat niet leuk? Eerlijk zeggen!’

‘Niet leuk. Ik vind het geweldig!’ roept Claudia uit.

‘Dat had ik gehoopt, maar eigenlijk wel verwacht,’ zegt ze met een zucht van verlichting.

‘Had u werkelijk gedacht dat ik het niet leuk zou vinden?’ ‘Nou ja, je wordt al wat groter. Je hebt zo je eigen vriendinnen. En dan altijd een jonger neefje bij je, want je moet er wel op rekenen dat hij de eerste tijd niet van je weg te slaan zal zijn. Hij kent op de school alleen maar jou.’

‘In welke klas komt hij?’ vraagt Claudia.

‘Ik denk in de derde,’ antwoordt moeder.

‘Als hij op school maar niet de boel op stelten zet,’ roept

Claudia. ‘Misschien kijken ze er mij dan op aan. En ik wil goed mijn best doen. Ik wil naar de Havo.’

‘Hij zal zich voorlopig wel koest houden,’ zegt mevrouw Lommerijk.

‘Dat denk ik ook wel,’ antwoordt Claudia, maar intussen denkt ze: Al hoop ik het niet. Een beetje leven in de brouwerij is wel leuk.

2

‘Tabé!’ roept Andries, en hij knijpt Claudia's hand bijna tot moes.

‘Au, au!’ gilt Claudia lachend.

‘Nog steeds hetzelfde kinderachtige meisje dat bang is dat zij zich bezeert,’ zegt Andries, terwijl hij Claudia bovendien nog een mep op haar schouder geeft. Dan spert hij zijn mond wijd open van verbazing en staart zijn nichtje aan.

‘Nee maar,’ roept hij uit, ‘wat heb je nou in vredesnaam met je haar gedaan?’

‘Veranderd hè,’ antwoord Claudia. ‘Ik vond die twee staartjes zo kinderachtig. Vind je het leuk?’

‘Nee,’ zegt Andries op een toon die geen tegenspraak duldt. ‘Nee, ik vind het niet leuk. Beslist niet. Het staat zo ouwewijvenachtig...’

‘Andries, Andries,’ roept Claudia's moeder. ‘Dat lijkt me geen nette taal. In Wassenaar mag je die misschien gebruiken, maar bij ons in huis niet. Dan ga je linea recta weer naar Wassenaar terug.’

‘Nee, nee, tante,’ haast Andries zich te zeggen. ‘Ik wil graag linea recta hier blijven, ik vind het hier juist zo mieters en in Wassenaar was het zo rot, dat ik...’

Claudia's moeder kijkt nu werkelijk kwaad. Zij neemt het oor van Andries tussen haar duim en wijsvinger, schudt er zachtjes aan en zegt: ‘Ik geloof dat we een schriftje moeten kopen, waarin we de woorden aantekenen die je hier niet mag gebruiken.’

Andries kijkt wat beduusd. Waarschijnlijk heeft hij niet ver-

wacht dat zijn tante hem zo zal aanpakken. Hij zal moeten oppassen anders ligt hij er met de linea recta uit. Hij weet wel niet wat linea recta is, maar het zal wel een harde rechte liniaal zijn, waar hij flinke tikken mee voor zijn broek krijgt.

‘Ik wilde alleen maar zeggen,’ verontschuldigde hij zich, ‘dat ik Claudia met staartjes veel leuker vind. Als ik nou met haar ga wandelen, lijkt het net of ik met mijn moeder loop en...’

Claudia en haar moeder schieten in de lach.

‘We praten er niet meer over, Andries,’ zegt Claudia's moeder.

‘Mijn haar zit zo juist leuk,’ roept Claudia, terwijl zij voor Andries heen en weer springt, zodat haar haar op en neer golft.’

‘Het ken!’ antwoordt Andries.

Hij trekt een gezicht alsof hij zeggen wil: Mij hoef je niets wijs te maken. Het is een akelig gezicht dat losse haar.

‘Om jou een plezier te doen, zal ik ook wel eens staartjes maken,’ zegt Claudia. ‘Ik geloof dat mijn moeder dat ook aardiger vindt.’

‘Is het een toffe school?’ vraagt Andries.

‘Het valt best mee,’ stelt Claudia haar neefje gerust, ‘maar je moet natuurlijk wel goed je best doen en geen kattekwaad uithalen.’

‘Ik doe altijd mijn best,’ snoeft Andries, ‘en kattekwaad haal ik nooit uit. Goed, mijn potlood schiet wel eens uit en dan komt dat precies op iemand zijn kop... eh... hoofd terecht en dat van die staarten in die inktpot is al zo lang geleden. En daar zeuren ze nog over. Trouwens, we hebben op school niet eens inkt meer, hoe kan ik dan staarten in een inktpot stoppen. Het hoofd van de school is een vervelende vent. Je moet altijd je voeten vegen en er mag geen streep modder op zitten, dan moet je in het magazijn je schoenen gaan poetsen en daar krijg ik altijd van die vieze handen van, want thuis poets ik nooit schoenen, dat doet mijn moeder altijd, tenminste als zij tijd heeft, en als ik vuile handen heb, moet ik mijn handen weer wassen aan het fonteintje in de gang en dan mors ik met water en ligt er een hele plas onder en dan krijg ik weer straf en moet ik voortaan als ik vuile schoenen heb mijn handen in de klas wassen en dan komt mijn vinger een beetje ongelukkig tegen de kraan terecht als ik de kraan schoon wrijf want ik wil per slot van rekening mijn handen toch niet wassen met vuil water, nou en dan spuit die snertkraan juist in het oog van zo'n rotjong dat aan het voorste tafeltje zit en die zet het dan op een blerren en dan krijg ik een klap voor mijn kop alsof ik het kan

helpen...'

Claudia en haar moeder luisteren vol verbazing naar de enorme stortvloed van woorden die uit de mond van Andries vloeit. Hij staat wijdbeens met zijn handen in de zakken als een Volendammer te praten.

'En mijn moeder wil helemaal niet dat ik geslagen word. U hoeft u helemaal niet te laten slaan, zegt ze. Nou, dat heb ik in mijn oren geknoopt. En toen ik op een keer weer zo'n dreun kreeg, zei ik dan ook direct dat ik me niet hoefde te laten slaan, want dat dan mijn vader eens op school zou komen om de hele school in gruzelementen te hakken en de vloer aan te vegen met de schoolmeesters. En toen moest ik van school af. Begrijpen jullie dat nou?'

'Ik begrijp dat heel goed, Andries,' zegt Claudia's moeder streng. 'Reken erop dat je van ons behoorlijk wat straf krijgt, als er klachten komen van meneer Van Lening!'

'Gezellige naam!' roept Andries. 'Kun je daar lenen? Ik zal het hem toch eens vragen.'

'Je praat erover heen, Andries,' zegt Claudia's moeder. 'Heb je gehoord wat ik zei?'

'Ja, tante,' antwoordde Andries gedwee.

's Avonds komt vader met groot nieuws thuis. Voor ze gaan eten legt hij uit, wat hij van plan is. Hij wil gaan verhuizen naar een benedenhuis, een benedenhuis met een tuin. Altijd heeft hij van tuinieren gehouden, heel vroeger heeft hij ook een tuin gehad en nu wil hij er weer een. Op de Bergweg wonen ze op een hoek. Daardoor hebben ze niet eens een balkon. Als het mooi weer is, wil hij lekker in zijn eigen tuin in de zon zitten en naar de mooie bloemen kijken, die hij daar geplant heeft.

'Maar we kunnen toch wel naar tante Katrien gaan, naar de Bergse Plas, oom?' vraagt Andries. 'Het was daar reuze-

leuk. Die gekke oom met die Buick, hoe heet hij ook al weer, die...'

'Die zien jou liever gaan dan komen, Andries,' antwoordt Claudia's vader. 'Ik geloof dat je het daar wel een beetje verbruid hebt.'

'Het ken!' antwoordt Andries en hij trekt een nors gezicht. 'Ik ben van plan om vanavond naar het huis te gaan kijken. Jullie mogen wel mee...'

Direct klaart het gezicht van Andries op. Claudia en haar moeder kijken elkaar aan.

'En de kleine Martin?' vraagt moeder. 'Die moet naar bed!'

'Het duurt geen uren,' zegt vader. 'Alleen maar even kijken. De kinderwagen kan in de auto en het is niet ver. Als het huis je niet aanstaat, dan doe ik het natuurlijk niet.' 'Ik zie wel tegen een verhuizing op,' antwoordt Claudia's moeder peinzend.

'Mag ik het ook zeggen, oom?' vraagt Andries.

'Wat bedoel je?' vraagt vader.

'Of het huis me aanstaat.'

'Zeggen wel,' antwoord vader lachend, 'maar k trek me er niets van aan. Je tante, die moet het mooi vinden. Als die tegen de verhuizing is, gaat het niet door.'

'En heeft Claudia ook helemaal niets te vertellen'' vraagt Andries met een sip gezicht.

'Een heel klein beetje,' bekent vader, 'maar niet veel.'

'Waar is het?' vraagt Claudia nieuwsgierig.

'Ja, waar is het?' roept Claudia's moeder uit. 'Is het een nieuw huis? Is er een badkamer en is er centrale verwarming, en de keuken, is die wel groot genoeg?'

Vader stopt zijn vingers in zijn oren.

'Nu vraag je me opeens zo veel,' zegt hij. 'Kijk straks zelf

maar.'

'Maar waar is het dan toch!' roept moeder uit. 'Je zegt dat het dichtbij is. Weer op de Bergweg?'

'Nee, op de Noordsingel!'

'De Noordsingel!' roept Claudia verbaasd uit. 'Daar staat de gevangenis. Is het daar?'

'Mij niet gezien!' roept Andries uit. 'Ik ga niet mee. Ik pas wel op Martin. Gaan jullie maar alleen. Ik zet wel thee. Ik wil ook wel wat voor u breien, tante. Of aardappelen schillen. Of stofzuigeren. Of... Nee, ik ga maar niet mee. Ik voel me trouwens niet helemaal lekker. Van die steken in mijn buik soms. Hier!'

Hij wijst op zijn keel.

'In je keel ook?' vraagt Claudia's moeder meewarig.

'Nee, alleen in mijn buik... nee, nee, ook in mijn keel. Ik weet het eigenlijk niet...'

'Weet je niet of je pijn hebt? Nou, dan zul je wel geen pijn hebben,' lacht Claudia.

'Ik weet wel dat ik pijn heb!' roept Andries kwaad. 'Maar het schiet door mijn hele lichaam. Ik geloof dat ik ziek ben, ik geloof dat de dokter moet komen, en dat een pilletje...'

'Andries, stel je niet zo aan!' zegt vader streng. 'We gaan naar een huis kijken en dat ligt schuin tegenover de gevangenis, maar er is een singel tussen. Nu ik er goed over nadenk, is de gevangenis daar niet. Het is een gerechtsgebouw, de gevangenis is erachter, maar je kunt hem niet zien!'

'Ja, en als ik erin zit, zien jullie mij niet. Misschien wel nooit meer. Nee oom, liever niet. Mijn moeder vindt dat niet goed. Belt u maar op. Ze wil niet dat ik zo dicht bij de gevangenis kom...'

'Je moeder heeft er niets mee te maken en ik bel niet op. Jij gaat gewoon mee naar het huis op de Noordsingel kijken.

En dat van die gevangenis vergeet je maar. Doe maar net of het een bioscoop is, of het elektriciteitsgebouw, dat is ook geel.'

'Ik zal je wel bij de hand houden, hoor Andries,' zegt Claudia plagend. Ik laat mijn haar los, dan ben ik net je moeder en niemand durft je kwaad te doen. Eventueel houd je je ogen dicht, als je uit de auto stapt.'

'Alsof ik bang ben!' snoeft Andries. 'Ik ben helemaal niet bang.'

'Dan is alles opgelost,' zegt vader. 'Na het eten gaan we naar de Noordsingel.'

'Welk nummer?' vraagt Claudia.

'Nummer tweehonderd a,' antwoordt vader.

'Weer a!' roept Claudia.

'I-a, i-a!' balkt Andries als een ezel. 'Vind je dat nou zo fijn, die a? Ik begrijp jullie niet. Jullie wonen toch mooi?' 'En er is centrale verwarming,' zegt vader, alsof dat de deur dichtdoet.'

'Fijn hoor,' roept Andries. 'Hebben wij in Wassenaar ook, zit je altijd in de kou.'

Vader en moeder kijken elkaar aan en halen hun schouders op.

'Kom maar eens mee, Andries,' zegt Claudia, 'dan zal ik je een leuk verhaaltje voorlezen. We hebben net nog even tijd, voor we gaan eten.'

Claudia en Andries gaan naar de zolder waar Claudia's vader boekenplanken voor zijn dochter heeft getimmerd. Er is ruimte genoeg op zolder.

'Hé, daar hangt de schommel nog!' roept Andries uit. 'Die ken ik!'

'Wil je liever schommelen?'

'Nee, nee, lees jij maar voor!'

3

Het huis op de Noordsingel ligt vlak bij de Bergweg. De familie Lommerijk, aangevuld door Andries, slaat in de zilvergrijze auto van Claudia's vader de hoek om. Vader stopt voor een huis waarvan de voorgevel in een steiger staat. Links van de deur is een houten ton geplaatst en er ligt ook een stapel stenen.

‘Hé,’ roept Andries uit. ‘Er wordt nog aan gebouwd. Is het een nieuw huis oom?’

‘Dacht je dat ze van boven naar beneden bouwden?’ vraagt Claudia. ‘Ik dacht dat je slimmer was, ventje.’

Ze stappen uit en het eerste wat Andries doet is naar boven kijken. Ja, Claudia heeft gelijk. Boven het steiger is nog een verdieping en een tweede verdieping en een zolderetage. Daar wordt helemaal niet gebouwd, alleen op de benedenverdieping.

‘Dit is een winkel geweest,’ zegt vader, terwijl hij een sleutel uit zijn zak opdiept.’

‘Een winkel?’ vraagt moeder verbaasd.

‘Ja, een winkel,’ antwoordt vader. Nu wordt die verbouwd. Dat is toch geen bezwaar?’

‘Wat voor een winkel?’ vraagt Claudia's moeder.

‘Een viswinkel!’

Andries en Claudia barsten in een schaterlach uit. Ze worden rood van het lachen.

‘Wat is daar nou voor leuks aan?’ vraagt vader.

‘Haha, oom, een viswinkel. Eet smakelijk. Altijd vis bij de hand. Lekkere gebakken schol. Schelvis, paling, nieuwe

haring!'

Andries zet een gezicht of hij al die vissen zelf gevangen heeft en ze nu aan het verkopen is.

'Zou het niet naar vis ruiken?' vraagt Claudia plotseling angstig, terwijl de lach van haar gezicht verdwijnt.

'Het ruikt ten hoogste naar kalk en cement,' zegt vader, terwijl hij de gang in stapt.

De anderen volgen. Het laatste moeder met de kleine Martin op haar arm.

'Moet de wagen nog mee naar binnen?' vraagt ze.

'Welnee,' antwoordt vader. 'Zo lang werk hebben we niet. De wagen uit de koffer halen en in elkaar zetten en straks weer uit elkaar halen is meer werk.'

Vader heeft gelijk gehad. Het ruikt naar kalk en cement. Eigenlijk wel een lekkere lucht, vinden Claudia en Andries. Het is in de voorkamer erg donker door de stellingen buiten, maar vader heeft hier op gerekend. Hij knipt een zaklantaren aan.

'Dat lijkt het zoeklicht van Knoop wel!' roept Andries uit. 'Weet je nog wel dat jullie opgesloten zaten, Claudia?'

'Ja, dat was met Margot uit België.'

'Hebben hier tegels gezeten, oom?' vraagt Andries plotseling.

Hij wijst naar de muren van de kamer.

'Ja, dat heb je goed gezien. Het is nu eenmaal een viswinkel geweest en daar hebben ze tegels. De tegels zijn er afgehaald, de muur wordt gepleisterd en dan komt er behang over, of eventueel hout als ik dat wil.'

'Neem maar hout, oom,' raadt Andries aan. 'Maar dan wel zonder houtworm. Meneer Balfers is laatst door zijn pianokrukje gezakt. Houtworm! Gelachen dat ik heb! Die man is nog nooit van een paard gevallen en dan tippelt die

van zo'n laag krukje! Hout is erg mooi, oom.'

'Maar wel erg duur,' mompelt de vader van Claudia.

'Zie je dat je een tree af moet om in deze kamer te komen?' vraagt Claudia.

Dat is wel vreemd,' vindt moeder.

'Hebben zeker vissen in gezwommen,' zegt Andries. 'Zie je wel meer.'

'Ik geloof dat jij sterretjes ziet,' roept Claudia. 'Vissen zwemmen in een viswinkel toch zeker niet over de vloer?'

'O nee?' schreeuwt Andries, maar verder weet hij toch geen antwoord en hij ziet werkelijk even sterretjes, want zijn oom schijnt hem per ongeluk met de zaklantaren in zijn ogen als hij de stralenbundel op het plafond richt.

'Zie je, Fie,' wijst de heer Lommerijk, 'het plafond is klaar.'

Ze gaan naar de achterkamer die bijzonder groot is. Een houten serre geeft uitzicht op de tuin. Het is in de achterkamer heel wat lichter. Daar is dan ook geen steiger opgebouwd.

'Aardig tuintje, oom,' prijst Andries. 'Zo'n wildernis heb ik nog nooit gezien. Het eiland van tante Katrien en oom Buick in de Bergse Plas is er een park bij. In die struiken daar zitten vast leeuwen en tijgers!'

'Ik denk alleen maar kikkers, wormen en slakken,' zegt Claudia.

'Zullen we die gaan vangen?' stelt Andries voor.

'Als je het maar uit je hoofd laat,' vermaant Claudia's moeder.

'Ik maak maar een grapje,' zegt Andries. 'Ik mag toch wel een grapje maken, hè tante?'

'Dat mag best!'

'Zullen we eens in de tuin kijken?' stelt vader voor.

‘Ik ben gek op tuinen, oom.’ zegt Andries.

‘Hè pap, mag ik een schildpad in de tuin?’ bedelt Claudia. ‘Een schildpad!’ roept Andries schamper uit. ‘Zo'n saai, traag beest met van die graaipoten en zo'n omgekeerde asbak op zijn rug? Weet je niets beters? Je moet een paard nemen...’

Claudia kijkt haar neefje met opengesperde ogen aan. Een paard, stel je voor!

‘Of een bok is bij nader inzien nog beter. Dan kan die lekker de tuin afgrazen, zijn jullie die wildernis tenminste kwijt. Hé leuk! Daar staat een kastanjeboom.’

‘Jullie doen of we er al wonen,’ zegt Claudia's moeder.

‘Ik heb er anders wel zin in,’ vindt de heer Lommerijk. ‘Tuinieren, geweldig. Eerst de boel lekker opruimen. Struiken eruit, alles omspitten, dan zaaien, wat kunstmest en je krijgt de prachtigste bloemen...’

‘Ik zou anders toch eerst wel de rest van het huis willen zien,’ lacht Claudia's moeder. En waar is de keuken? En waar is de badkamer? En waar zijn de slaapkamers?’

‘Hoe lang zou die tuin zijn?’ denkt Claudia's vader.

‘Drieduizend miljoen kilometer?’ vraagt Andries.

‘Hè wat?’ roept Claudia's vader uit.

‘Ik denk een meter of dertig,’ zegt Claudia.

‘Dat heb je goed gezien! Ik dacht dat meisjes er geen oog voor hadden. Zeker dertig meter. Goed zo, Claudia!’

Vader geeft Claudia een goedkeurend klopje op haar schouder.

‘Daar gaat Claudia,’ roept Andries uit. ‘Zij loopt door haar tuin. Dertig meter heen. Dertig meter terug. Zij heeft in haar hand een lijn met een halsband. En aan de halsband zit een schildpad. Hij heet Balfers!’

Claudia loopt met grote passen de tuin door. Helemaal

achterin bij de heining blijft ze staan.

‘Andries, kom eens!’ roept ze.

‘Even de schildpad een pootje geven, oom,’ zegt Andries. ‘Ik ben zo terug. Dan kunt u weer van mijn diensten gebruik maken.’

‘Het is geen kwade jongen,’ zegt Claudia's vader, als Andries weg is.

‘Helemaal niet,’ antwoord zijn vrouw. ‘Dat weten we wel, maar hij moet goed onder de duim gehouden worden!’

Als Andries bij Claudia gekomen is, wijst die hem op een deur in de heining. Uit de verte was die niet te zien.

‘Dit is een deur, Andries,’ zegt Claudia veelbetekenend.

‘Ja, dat is een deur,’ bevestigt Andries.

Dan kijkt hij haar vragend aan.

‘Nou, is dat niet geweldig?’

‘Geweldig?’ roept Andries uit. ‘Wat is er nou voor geweldigs aan een deur. In Wassenaar hebben we zoveel deuren. Mijn vader vindt ze helemaal niet geweldig, want hij is er vaak tegenop gelopen. Een keer had hij een duif als een eierhoofd, ik bedoel een bult als een duivenei.’

‘Wees nou eens even ernstig!’ vermaant Claudia, zonder dat zij om haar neefje lacht. ‘Wat betekent het, dat hier een deur is?’

‘Niets, gewoon een deur!’

‘Dat er iets achter zit.’

‘Hè, hè, er zit iets achter. Enorm, enorm,’ roept Andries, terwijl hij met grote stappen voor de deur heen en weer gaat lopen. ‘Hans en Grietje zitten erachter. En die moeten wij bevrijden. Nou tevreden? Ga je mee terug?’

‘Ik wil weten wat er achter die deur zit,’ zegt Claudia.

‘Nou, dan moet je hem opendoen,’ raadt Andries aan.

‘Ik durf niet!’

‘Maar ik wel!’ zegt Andries.

Hij trekt met moeite het verroeste haakje uit het oogje. Dan begint hij te duwen, maar er is geen beweging in de deur te krijgen. Nu gaat ook Claudia duwen, uit alle macht. Wel kraakt de deur, maar hij beweegt niet.

‘Wacht,’ zegt Andries. ‘Opzij, Claudia. Ik ga Hans en Grietje bevrijden!’

Hij doet een paar passen achteruit, neemt vervolgens een geweldige aanloop, steekt als hij vlak bij de deur is zijn voet uit, zodat zijn schoen met een harde klap tegen de deur aankomt, terwijl Andries tegelijkertijd met beide handen duwt. Een geweldige knal! De deur vliegt open en Andries is plotseling verdwenen, hoewel er een doffe bons weerklinkt.

‘Au, au!’ hoort Claudia hem roepen.

Achter de opengevlogen deur ontwaart Claudia een houten trapje omlaag. Het heeft drie treden. Onder aan het trapje ligt Andries in een grote verzameling oude kranten, lege concervenblikjes, oude flessen en spinnewebben.

‘Heb je je bezeerd, Andries?’ vraagt Claudia meewarig.

Zij voelt zich wel een beetje schuldig, want als zij niet zo nieuwsgierig was geweest, zou Andries zich niet zo hebben uitgesloofd. Per slot van rekening heeft hij zo voor haar de deur opengetrapt.

‘Ik ben alleen een paar ribben kwijt,’ zegt Andries, ‘en ik heb opeens twee rechterarmen en twee linkerbenen!’

Uit het antwoord maakt Claudia op dat Andries goed terecht is gekomen. Dat is een pak van haar hart. Intussen is Andries opgestaan en slaat hij zo veel mogelijk het stof en vuil van zijn kleren.

4

Claudia en Andries lopen gezellig naast elkaar in de Schiebroekselaan, de laan waar je vroeger zo fijn kon wandelen over het middenplein, maar die nu tjokvol staat met geparkeerde auto's.

‘Er zijn lekkere sloopwagentjes bij,’ zegt Andries.

‘Daar moet je een jongen voor zijn,’ antwoordt Claudia. ‘Ik heb daar nooit zo op gelet.’

‘En je komt hier iedere dag voorbij?’

‘Iedere dag vier keer, behalve 's woendags dan maar twee keer,’ antwoordt Claudia.

Ze zijn op weg naar de school in de Delfgauwstraat. Andries gaat voor het eerst. Hij is benieuwd of het hem er zal bevallen. Hij denkt van niet. Op school is het nooit zo prettig, omdat de onderwijzers hem altijd moeten hebben.

‘Zeg, Claudia,’ begint hij voorzichtig. ‘Jij moet je nergens mee bemoeien, hoor!’

‘Hoe bedoel je?’

‘Nou, laat mij mijn eigen boontjes maar doppen. Dus niets vertellen over Wassenaar en de paarden van meneer Balfers en dergelijke dingen. Ik kan alles direct al niet aan de grote klok gaan hangen, dan...’

‘Ik zal niets zeggen, Andries. Je regelt je eigen zaakjes maar,’ zegt Claudia.

‘Dat vind ik fideel,’ antwoordt Andries.

Even lopen ze zwijgend naast elkaar voort. Dan gaat Andries op een ander onderwerp over.

‘Zouden je vader en moeder nog gaan verhuizen?’ vraagt

hij.

‘Ik hoop het maar,’ zegt Claudia, terwijl zij een huppelpas inzet die Andries automatisch overneemt.

‘Wel leuk die gang achter die tuinen en dan dat gebouw in langs dat pakhuis. Waar kwamen we ook al weer uit?’

‘In een zijstraat van de Noordsingel, de Heemstedestraat!’ ‘Gewelding!’

‘Wat is er voor geweldigs aan?’ vraagt Claudia. Zij gaat nu weer gewoon lopen.

‘Als we aan de voorkant op de Noordsingel overvallen worden, kunnen we er altijd aan de achterkant in de... Hoe zei je ook al weer?’

‘Heemstedestraat!’

‘O ja, Heemstedestraat, nou dan kunnen we daar uit, hè?’ ‘Zeg, we worden toch zeker niet overvallen!’ roept Claudia uit. ‘Hoe kom je daar nu bij?’

‘Je kan nooit weten,’ zegt Andries. ‘Is daar de school, waar al die kinderen staan?’

Ze zijn het Lisplein overgewandeld, de Bieslandstraat door en belanden nu in de Delfgauwstraat. Voor de school staan al heel wat kinderen te wachten. De poort gaat net open.

‘Ja, dat is de school. Denk eraan dat je je fatsoen houdt.’

‘En je zou je er niet mee bemoeien,’ roept Andries een beetje kwaad.

‘Neem me niet kwalijk,’ antwoordt Claudia. ‘Ik zal me koest houden. Ga je soms liever alleen, dat ik naar mijn vriendinnetjes ga?’

‘Dat lijkt me het beste,’ mompelt Andries.

Hij blijft opeens stokstijf staan, terwijl Claudia naar Wilmie Stoutjesdijk loopt die haar pakje brood onder haar arm heeft. Pas als ze naar binnen zijn, volg Andries op eerbiedige afstand.

Tot Claudia's grote verwondering ziet zij even later Andries de vijfde klas, waar zij naast Wilmie Stoutjesdijk aan een tafeltje zit, binnenkomen. Zij wil onmiddellijk naar haar neefje roepen dat hij verkeerd is en dat hij in de derde klas moet zijn, maar dan schiet het haar te binnen wat zij Andries beloofd heeft. Zij zou zich nergens mee bemoeien. En beloofd, is beloofd.

Andries blijft met een onverschillig gezicht voor de klas staan, doet alsof hij het bord bestudeert - dat overigens helemaal zwart is - en drentelt dan wat heen en weer.

Als meneer Van Lening binnenkomt, loopt Andries direct naar hem toe. Hij steekt zijn hand uit en zegt:

'Ik ben Andries. Aangenaam met u kennis te maken. Ik heb al veel goeds over u gehoord.'

Meneer Van Lening neemt de jongen van hoofd tot voeten op. Hij weet niet wat hij ervan moet denken. Wat wil de jongen? Is het een nieuwe leerling, of is het een jongen van een andere school die een boodschap komt doen? Zo iet gebeurt wel vaker.

'Wat wil je, vent?' vraagt meneer Van Lening vriendelijk. Andries kijkt verbaasd om, of er soms nog iemand anders achter hem staat, want hij kan zich met de beste wil van de wereld niet voorstellen dat een onderwijzer, en in dit geval zelfs het hoofd van de school, zo vriendelijk tegen hem is.

'Ik wil leren!' zegt hij met stemverheffing.

'Een nieuwe leerling?' vraagt meneer Van Lening.

Hij trekt een peinzend gezicht. Is deze jongen nu bij hem ingeschreven of niet? Hij wordt al een daagje ouder. Is hij zo vergeetachtig dat hij het zich niet meer herinnert?

'Ik heb geloof ik met je moeder gesproken, hè?' vraagt hij aarzelend.

'Het ken!' antwoordt Andries vastberaden, 'het ken, hoe-

wel het niet voor de hand ligt, want mijn moeder is ziek. Zij is zwaar zenuwzieknervositeitsoverspannen, maar misschien heeft ze opgebeld. En als zij dat niet heeft gedaan, zeg ik u bij deze dat ik Andries Lommerijk ben, de neef van Claudia Lommerijk. Ik blijf voorlopig bij mijn oom en tante wonen, dus kom ik hier op school. Mijn oom en tante zeggen dat dit een goede school is. En aangezien ik een goede school gewend ben - ik kom uit Wassenaar en het is daar verschrikkelijk deftig - dacht ik: kom, laat ik dan maar naar dezelfde school gaan als Claudia.'

Claudia slaat van schrik haar hand voor haar mond. Staat die Andries daar even te liegen! Hij heet helemaal geen Lommerijk. Claudia's vader is een broer van Andries' moeder.

Meneer Van Lening is gevleid door alles wat Andries gezegd heeft en daar was heel wat prettigs over zijn school bij. 'Je bent zo groot,' zegt hij, 'moet je niet in de zesde klas zijn?'

'Nee, nee,' haast Andries zich te zeggen, 'in de vijfde, bij Claudia.'

'Goed, goed,' antwoordt meneer Van Lening. 'Ik zal je dan voorlopig inschrijven, maar je tante of je oom moeten dan nog wel even komen met het trouwboekje van je moeder. En ook je rapport van de school in Wassenaar moet je meenemen!'

'Trouwboekje?' vraagt Andries enigszins uit het veld geslagen.

'Jaja, het trouwboekje van je vader en moeder. Daar staan de gegevens in die ik nodig heb.'

'Tja,' zegt Andries dan, 'ik weet niet of mijn moeder zo'n boekje heeft. We hebben thuis wel boeken, maar niet zo veel. Mijn vader heeft niet veel tijd om te lezen. Eigenlijk

niet eens tijd om de krant te lezen. En het is zo lang geleden dat ze getrouwd zijn. Trouwens mijn moeder is ziek en ik weet niet of ze dan wel naar het boekje kan zoeken. Het is een verschrikkelijke rommel bij ons thuis. We hebben een winkel, maar door ziekte is er een enorme achterstand in de administerstraten, dat hoorde ik mijn vader pas nog tegen een man zeggen...'

'Je bedoelt administratie,' lacht meneer Van Lening.

'Ja, dat zei ik toch.'

Meneer Van Lening heeft wel schik in de jongen die nogal aardig kan praten. Hij wijst Andries een plaats aan. Helemaal achter in de klas, vlak bij het raam. Andries is nogal groot en daarom is een plaats bij de achtermuur het beste. Dan hebben andere leerlingen geen last van zijn lengte.

'In het begin is alles natuurlijk nog een beetje vreemd,' stelt meneer Van Lening hem gerust. 'Misschien gebruiken jullie in Wassenaar andere boekjes...'

'Ja, wij hadden erg dure boekjes,' antwoordt Andries. 'Ik heb er een paar moeten kopen, omdat die boekjes bij ons altijd zoek raakten. Wij zitten met bergen papieren thuis. Dat heb je in een winkel.'

'Een papierwinkel?' informeert meneer Van Lening.

'Een supermarkt, meneer,' antwoordt Andries beleefd.

'Goed, goed,' zegt meneer Van Leniig. 'We beginnen nu met aardrijkskunde, Andries. We gaan de plaatsen en wateren van Frankrijk leren. Hebben jullie dat in Wassenaar al gehad?'

'Nee, meneer,' antwoordt Andries. 'We zijn pas aan Cuba, maar van Frankrijk weet ik heel wat. Ook van de taal. Owie, owie, betekent ja. Enne, er groeien olijven en ze drinken veel wijn en eten er veel kaas. Er zijn wel meer dan tachtig kaassoorten en de agenten dragen knuppels, je moet oppas-

sen dat ze je er geen tik mee op je kop geven, enne Nice is een prachtstad. Lekker warm. Lekker klimaat. Fijne zee met veel blauw water, de vissen zie je er zo zwemmen, zo helder is het water en...'

'Houd maar op,' roept meneer Van Lening. 'Ik hoor het al. Je bent goed op de hoogte. Ik denk dat je wel een goede leerling zal zijn, waar sommigen hier in de klas een voorbeeld aan kunnen nemen. Heb je je rapport niet bij je?'

'Ook het rapport zal wel zoek zijn, meneer. Mijn moeder is zwaar zenuwziekoverspannen, ze zoekt er nu liever niet naar, maar later, later, heus meneer, ik beloof dat ze het later zal doen.'

'Goed, goed!'

Meneer Van Lening richt zich nu tot Claudia.

'Claudia geef jij je neef eens een atlas, een werkboek en een schrift. Hij kan dan beginnen met het overschrijven van de topografie van Frankrijk.'

Met een vuurrood hoofd loopt Claudia naar de kast en haalt voor Andries wat meneer Van Lening haar gevraagd heeft. Eigenlijk is zij woedend. 'Vat denkt die Andries wel? En moet zij niet tegen meneer Van Lening zeggen dat hij ontzettend staat te liegen. Dat hij helemaal niet in de vijfde klas hoort, maar in de derde? Zij verkeert in een hevige tweestrijd, want zij heeft Andries beloofd zich nergens mee te bemoeien. Het is echter een geruststellende gedachte te weten dat Andries vanzelf wel door de mand zal vallen. Iemand die in de derde klas hoort, kan de lessen in een vijfde klas nooit volgen. Zo iets komt na een poosje wel uit. Niet direct natuurlijk, omdat er rekening mee gehouden moet worden dat alles nog vreemd is voor Andries.

Claudia wijst Andries aan wat hij over moet schrijven. Hij merkt nu dat met het woord *topografie* de namen van de

plaatsen, wateren, landstreken en bergen worden bedoeld. Hij is Claudia in stilte dankbaar voor de aanwijzing. Aardrijkskunde heeft hij in Wassenaar al gehad, maar dan alleen van Zuid-Holland. En over Cuba heeft de onderwijzer heel toevallig gesproken doordat er een bericht in de krant stond, dat er een vliegtuig naar Cuba was ontvoerd.

IJverig gaat Andries aan het werk, vast besloten eens te laten zien dat hij in de vijfde klas hoort.

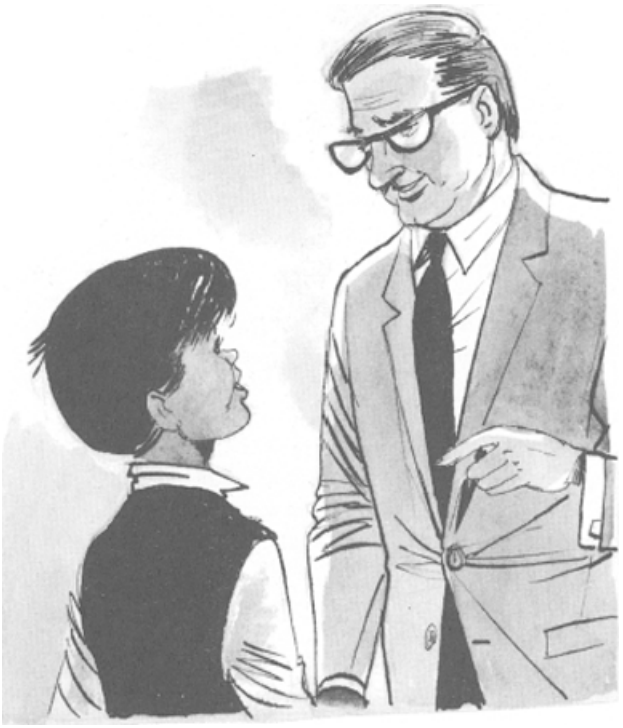

5

De verhuiswagen staat voor op Bergweg 132 a. Claudia's ouders hebben besloten het huis aan de Noordsingel te huren. Vooral Claudia's vader is opgetogen over de tuin, hoewel die op dit ogenblik niet meer is dan één grote wildernis. In zijn verbeelding ziet hij er echter al de prachtigste bloemen groeien. Vader heeft besloten de eerste etage in te richten als werkafdeling, terwijl op de tweede verdieping de slaapkamers komen. Eén grote voor de ouders, een wat kleinere voor Claudia en de kleinste voor Andries die voorlopig nog wat blijft logeren. Op de zolder is ruime opbergmogelijkheid en speelgelegenheid voor Claudia, Andries en de kleine Martin als hij wat groter is geworden. Voorlopig kan zijn ledikantje op Claudia's kamer komen. Later, als Andries weer naar Wassenaar is, krijgt hij diens kamer.

'Wat een grote wagen, oom!' roept Andries, als hij zijn hoofd uit het raam naar buiten steekt.

Claudia en Andries hebben vrij van school gekregen. Ze kunnen dan een beetje helpen met de verhuizing, maar zodra Andries zijn hand uitsteekt om iets te grijpen, snauwt er een verhuizer, gekleed in een grijze stofjas:

'Afblijven, daar zorgen wij voor. Ga jij maar buitenspelen, dan loop je ons tenminste niet voor de voeten!'

Van de Bergweg af kijken Claudia en Andries nu naar de verhuizing. Er wordt een grote takel aan de rand van de dakgoot gehangen, daar komt een lang touw aan en vervolgens worden de meubelen omlaag gelaten. Beneden staat een verhuizer bij het touw. Zo nu en dan schreeuwt hij iets

naar boven. De meubelen worden in grijze pakdekens gewikkeld, dan kunnen ze niet beschadigen.

Claudia en Andries vervelen zich wel wat. Er valt voor hen toch niets te doen.

'Mogen we naar Martin gaan kijken bij tante Cor?' vraagt Claudia.

'Ik vind het best,' antwoordt haar moeder. 'Misschien kunnen jullie bij haar een boterhammetje eten en dan tegen de middag naar de Noordsingel komen. Zo om een uur of twee is de verhuiswagen daar wel.'

Claudia vindt het een prachtig plan, maar Andries is niet zo opgetogen.

'Wie is tante Cor?' vraagt hij. 'Die ken ik niet.'

'Ja,' lacht Claudia, 'dat is een heel ingewikkeld verhaal. Martin logeert vandaag bij haar. Wat heeft zo'n kleine jongen nou aan een verhuizing, daar zou hij maar van gaan huilen. De man van tante Cor is vroeger bij mijn moeders moeder in de kost geweest. Het was een zeeman en soms was hij maar een paar weken per jaar thuis. Daar kent mijn moeder hem dus van. En de vrouw waar hij later mee getrouwd is, noemen wij altijd tante Cor!'

'En hoe noem je hem?' vraagt Andries achterdochtig.

'Oom Jan!'

'Nou, gooi het maar in mijn pet!'

'Ik ga graag naar tante Car en oom Jan, Andries. Tante Cor heeft me een schilpad beloofd en je weet dat ik die graag wil hebben voor onze tuin!'

'O ja, dat nare beest,' bromt Andries.

'Nou niet flauw doen, Andries!' roept Claudia uit. 'Ik heb je op school toch ook niet verraden? Ik heb toch niet gezegd dat je in de derde klas hoorde?'

'Nee, dat niet, maar toch zit ik nu in de derde, bij al die

kleine peuters!'

'Dat is mijn schuld niet,' zegt Claudia. 'Je wist niet wat een werkwoord was, je had nog nooit van breuken gehoord...'

'Ik had wel van breuken gehoord,' antwoordde Andries, terwijl hij rood van kwaadheid wordt. 'En dat heb ik gezegd ook. Knoop heeft een breuk gehad en die is eraan geopereerd en mijn vader had een klant met een dubbele breuk! Ik begrijp niet waarom die Bank van Lening daar zo'n drukte over gemaakt heeft. En toen moest ik voor het bord komen en het antwoord uittrekken van allerlei kriebelcijfertjes met streepjes en kruisjes en punten...'

'En wat zou je dan van mij zeggen!' roept Claudia uit. 'Ik heb straf gekregen, omdat ik mijn mond heb gehouden. Meneer Van Lening vond dat ik alles had moeten verraden...'

'We praten er niet meer over,' zegt Andries gul. 'Laten we maar naar die tante van je gaan, misschien krijgen we wel geld om ijs te kopen, daar heb ik zo'n trek in.'

Ze wandelen de Bergweg af, gaan de Noordsingel op, lopen langs het nieuwe huis dat nu niet meer in de steigers staat. In de derde straat aan hun rechterhand wonen tante Cor en oom Jan.

'Wateringestraat,' leest Andries.

'Ja, hier moet het zijn,' zegt Claudia. 'Ze wonen op nummer zeventien.' De kinderen komen voor een groene traliedeur, waar een dik touw uit de brievenbus hangt.

Claudia trekt aan de ouderwetse trekbel.

Het blijft doodstil in het huis.

'Je trekt niet hard genoeg,' zegt Andries. 'Laat mij maar eens bellen.'

Hij klimt op de stoep, zet zich schrap en geeft een enorme

ruk aan de koperen knop. Een oorverdovend gerinkel ontstaat nu in de gang. Op hetzelfde ogenblik schiet Andries achterover, met in zijn hand de belknop en de stang, waaraan een stuk ijzerdraad bungelt. Onzacht komt Andries op de straat terecht. Hij ziet sterretjes.

'Als dat maar geen hersenschudding wordt,' mompelt hij. Vlak boven zijn hoofd gaat een raam open. Er verschijnt een emmer, een witte emmer en die emmer wordt omgekeerd. Andries ziet een vreemde wolk op zich afkomen, maar als hij druipnat is, beseft hij pas dat het geen wolk was, maar water. Hij heeft een emmer water over zich heengekregen en die emmer water was boven zijn hoofd omgedraaid. Gelukkig is de emmer boven gebleven, anders zou hij voor de tweede keer sterretjes hebben gezien, en misschien nog wel zonnen en manen op de koop toe.

Andries krabbelt overeind, Claudia staat met een angstig gezicht op enige afstand te kijken.

'Tante, tante, tante Cor,' roept ze dan naar boven.

Voor het raam verschijnt een gezicht. Het raam wordt weer geopend. Andries maakt dat hij weg komt. Hij heeft geen lust voor de tweede keer kletsnat gegooid te worden. Het water druipt toch al uit zijn haren en uit zijn broek. Het lijkt wel of hij in zijn broek geplast heeft en hij wordt bleek van schrik. Dan wel krijgt hij het koud en begint te klappertanden.

'O, ben jij het,' roept de vrouw uit het raam naar Claudia. 'En wie is die vervelende knul dan? Hoort die bij jou?'

'Dat is Andries! Mijn neefje!'

'Je neefje?'

De vrouw schijnt te schrikken. Zij draait zich om en schijnt iets tegen iemand in de kamer te zeggen. Nu verschijnt

er een man voor het raam. Een man met een zwarte baard.

'Wilde je op visite komen?' vraagt de vrouw. 'En breng je je neefje mee?'

'Ja, tante!' roept Claudia naar boven. 'We wilden eens naar Martin kijken. Is hij niet lastig?'

'Wat erg, wat erg van dat water!' roept tante Cor omlaag.

'Is het water dan zo duur?' gromt Andries.

Hij is woedend. Ze hoeven niet te denken dat hij bij dat nare mens naar boven gaat. Laat Claudia maar alleen gaan. Hij blijft wel wachten. Niet beneden op de stoep. Stel je voor dat ze weer met water gaan smijten. Nee, hij zal wel aan de overkant gaan wachten.

'Wat erg!' roept tante Cor weer. 'Er wordt hier steeds gebeld door van die nare jongens. Hierachter in de Agniessenstraat wonen van die jongens die steeds spijbelen. Ze gaan haast nooit naar school en halen steeds kattekwaad uit. Vanmorgen is er al vijf keer gebeld en elke keer als ik naar de deur loop, is er niemand.'

Claudia en Andries begrijpen nu waarom er met water gegooid is.

'Kom maar gauw boven!' roept tante Cor naar Andries. 'Dan krijg je warme kleren van me en chocolademelk en een cocoskoek!'

'En ijs?' roept Andries brutaal naar boven.

'Is dat nou niet een beetje te koud voor je, jongen?'

'Vooruit,' zegt Claudia.

Zij is naar Andries toegelopen en duwt hem voor zich uit naar de traliedeur.

'Bah, wat ben jij nat. Nou, bellen hoeft niet meer. Ze weten nu wel dat we er zijn!'

Overal waar Andries loopt ontstaan kleine plasjes.

‘Denk om de trap!’ waarschuwt Claudia.

‘Kan ik het helpen!’ gromt Andries. ‘Het is mijn schuld niet. Dat moeten ze straks maar opdweilen. Het is hun eigen water...’

Boven weet Andries niet hoe hij het heeft. Tante Cor trekt zich niets van zijn natte pak aan. Zij omhelst Andries en zoent hem waar ze hem maar raken kan. Andries wringt zich in alle mogelijke bochten om zich te bevrijden. Van zoenen moet hij toch al niet veel hebben, maar gezoend te worden door een tante die hij niet kent en die bovendien nogal een harige bovenlip heeft, daar houdt hij helemaal niet van.

‘Die lieve jongen!’ roept tante Cor uit. ‘Kijk nou toch eens, Jan. Kijk nou toch eens hoe nat dat schaap is!’

De man met de baard, oom Jan, komt naderbij.

‘Tja, droog is hij niet,’ zegt hij, nadat hij Andries goed bekeken heeft, ‘maar als een schaap ziet hij er niet uit. Doe zijn kleren maar uit en geef hem maar een stelletje van Kees.’

‘Gelukkig heb ik de kleren van Kees altijd bewaard,’ roept tante Cor druk naar Claudia. ‘Je ziet hoe ze nog eens van pas kunnen komen. Kleed je maar uit, kereltje.’

Andries blijft stokstijf staan. Dat hij gezoend werd, is dan tot daartoe, maar hij gaat zich beslist niet uitkleden.

‘Nee,’ zegt hij. ‘Ik trek de kleren wel over deze kleren aan.’

‘Je bent gek!’ roept tante Cor uit. ‘Hij is toch niet gek, Claudia? Als hij de droge kleren over de natte aantrekt, worden de droge kleren ook weer nat!’

‘Heeft u niet een kamertje waar Andries zich even kan verkleden?’ vraagt Claudia slim.

‘Natuurlijk hebben we zo'n kamertje,’ zegt oom Jan met

schorre stem. ‘Kom maar mee.’

Hij grijpt Andries in zijn kraag, neemt in zijn hand de kleren die tante Cor hem toeschuift en duwt Andries een kamertje in, de kleren gooit hij achter hem aan.

6

‘Ik zie eruit als een boerenpummel!’

Andries komt verontwaardigd de kamer binnenstuiven. Claudia, tante Cor en oom Jan zitten daar om de tafel. Martin zit in de box. Ook de box heeft tante Cor bewaard, zoals ze alles van haar zoon Kees bewaard heeft. Van zijn eerste tandje tot zijn laatste schoolschrift toe.

‘Ja, modern zijn die kleren niet bepaald,’ roept oom Jan met schorre stem, ‘maar droog zijn ze wel, dat is het belangrijkste.’

‘Ik droog je kleren straks bij het fornuis,’ belooft tante Cor. ‘Drink eerst maar een lekkere warme kop chocolademelk!’ Zij trekt een stoel bij voor Andries en even later zit hij achter zijn dampende chocolademelk met een cocoskoek op een schoteltje.

‘Ik heb al veel over Andries gehoord,’ zegt tante Cor.

‘Is er geroddeld?’ vraagt Andries.

‘Geroddeld?’ roept tante Cor uit. ‘Dat verbaasd me. Ik heb alleen goeds van je gehoord. Je zit in de tweede klas van de Havo, hè en je wilt het liefst horlogemaker worden.’ Andries spert zijn ogen wijd open van verbazing. Hij kijkt of hij het in Keulen hoort donderen. Hijzelf is niet voor een klein geruchtje vervaard. Hij wil best net doen of hij in de vijfde klas zit, in plaats van in de derde. Dat kan heel goed, want hij is erg groot voor zijn leeftijd. Meneer Van Lening dacht immers eerst dat hij in de zesde klas thuishoorde. Maar wat hoort hij nu? De Havo?

‘Nee, nee, tante,’ haast Claudia zich te zeggen. ‘Dat is een

andere Andries. Een neef van mijn vader. Familie van tante Katrien. Die wil horlogemaker worden. Hij komt uit Wassenaar!'

'O ben jij uit Wassenaar?' roepen tante Cor en oom Jan allebei uit. 'Wie is je moeder dan?'

Andries staart de twee mensen verbluft aan.

'Mijn moeder is mijn moeder,' zegt hij langzaam. 'Iets anders zou ik niet weten...'

'Een zuster van mijn vader,' legt Claudia uit. 'Die is met oom Leen getrouwd en ze hebben een winkel in Wassenaar.'

'Oom Leen, oom Leen,' zegt tante Cor peinzend. 'Ja, ik geloof dat ik wel eens van hem gehoord heb. Is oom Leen je vader, Andries?'

'Nee,' antwoordt Andries. 'Oom Leen is mijn vader niet. Mijn vader is gewoon mijn vader en niet mijn oom, net als mijn moeder mijn moeder is en niet mijn tante. Claudia's vader en moeder zijn mijn oom en tante, begrijpt u wel, mevrouw. Eventueel kun je zeggen dat mijn tante en oom nu tijdelijk mijn moeder en vader zijn, omdat ik daar in huis ben en omdat zij de plaats van mijn vader en moeder innemen. Dat blijft natuurlijk niet zo. Het duurt net zo lang tot mijn moeder niet meer zenuwzieknervositeitsoverspannen is...'

Tante Cor en oom Jan zetten een verschrikt gezicht.

'Is zijn moeder zoek?' vragen ze in koor.

'Maar ze wordt weer beter!' roept Andries hard.

'Zijn moeder is ziek. Daarom logeert hij bij ons,' legt Claudia kalm uit. Tante Cor en oom Jan zijn al wat oud. Zij moet niet te vlug praten, anders begrijpen die mensen het niet. 'Zijn vader heeft het veel te druk met de winkel. Maar... het is niet de eerste keer dat Andries bij ons logeert.

Hij is heel vaak bij ons.'

'En Claudia logeert ook wel eens in Wassenaar,' zegt Andries, terwijl hij een enorme hap van zijn cocoskoek neemt. De rest van zijn woorden gaat over in gemompel, want hij wijdt zich nu liever aan het opeten van de koek die hij bijzonder lekker vindt.

'We hebben al heel wat avonturen beleefd,' zegt Claudia. 'We zijn samen met vakantie geweest naar de Rivièra, o dat was geweldig, tante.'

'Ja,' roept Andries, die nu zijn mond leeg heeft, 'daar heb ik nog kaas en wijn gejat!'

Tante Cor spert haar mond open, alsof zij verwacht dat Andries nog kaas over heeft die hij daar kan instoppen.

Claudia vertelt van hun avonturen aan de Rivièra en ook over de Bergse Plas waar zij een heerlijke cake zouden bakken.

'O, wat een leuke verhalen!' roept tante Cor opgetogen uit. 'Bijna net zulke leuke verhalen als van jou Jan...'

'Jaja,' lacht oom Jan schor, 'maar mijn verhalen heb je al zo veel keer gehoord!'

Eindelijk kan Claudia zich niet langer meer bedwingen.

'Tante Cor,' begint ze. 'U heeft toch gezegd dat ik een schildpad van u zou krijgen als ik een tuin heb. Vanmiddag heb ik een tuin. Ik bedoel vanmiddag wonen we op de Noordsingel. Wanneer krijg ik...'

'De schildpad!' vult tante Cor aan.

'Die schildpad loopt hiernaast op het plat,' zegt oom Jan. 'Ik ga hem vangen.'

'Neem geld mee!' roept tante Cor.

Claudia en Andries begrijpen niet dat oom Jan geld mee moet nemen, als hij een schildpad gaat vangen, maar tante Cor legt uit dat de schildpad van een buurman is die hem

wil verkopen. De man heeft van een plat, boven een garage een soort daktuin gemaakt en daar loopt de schildpad rond. Tante Cor heeft al een afspraak met hem, dat hij het reptiel aan haar zal verkopen.

Het duurt niet lang of oom Jan komt met een doos onder zijn arm terug.

‘Hij heet Joepie,’ zegt hij, terwijl hij op de inhoud van de doos wijst. ‘De buurman zegt dat je zijn naam niet moet veranderen!’

‘Luistert zo'n omgekeerde asbak dan naar een naam?’ vraagt Andries.

‘Niet flauw zijn, Andries,’ zegt Claudia.

‘Hij luistert echt naar zijn naam,’ zegt oom Jan. ‘De buurman is met mij op het plat geklommen en toen riep hij: “Joepie, Joepie!” en ja hoor, even later kwam Joepie onder de struiken vandaan en liep regelrecht naar hem toe.’

‘O, wat schattig!’ roept Claudia uit.

‘Ja, en hij kwispelde met zijn staart,’ zegt Andries.

Achterdochtig kijkt hij naar het dier dat nu door oom Jan uit de doos wordt getild en op de tafel gezet.

‘Nee, Jan, niet doen!’ roept tante Cor uit. ‘Dat dier doet misschien wel iets op de tafel, dat is niet zo fris. Zet hem terug in de doos!’

‘Lig niet te zeuren,’ zegt oom Jan. ‘Een schildpad is een beschaafd dier, daar zul je weinig last van hebben. Het is een Griekse landschildpad. Hij eet sla, tomaten en andijvie, Claudia. Zo nu en dan een paar meelwormen...’

‘Ja, en vitaminedruppeltjes,’ zegt Andries, ‘en 's zondags drinkt hij cognac, net als mijn vader.’

Oom Jan, tante Cor en Claudia luisteren niet eens naar Andries. Ze hebben het veel te druk met het dier. Claudia tikt op het grote groene schild. Het beest trekt zijn kop in.

‘Joepie, Joepie,’ roept Claudia.

De kop komt wel weer naar buiten en Claudia kietelt de schildpad over zijn kop die het wel prettig schijnt te vinden, of er misschien wel aan gewend is.

‘Wil je dit dier hebben, Claudia?’ vraagt tante Cor.

‘O ja, graag tante!’ zegt Claudia met schitterende ogen.

‘Je hebt hem toch wel betaald, Jan!’ vraagt tante Cor.

‘Wat denk je wel! Natuurlijk!’ antwoordt oom Jan met schorre stem.

‘Dan krijg je hem van mij!’

‘O, dank u wel, tante!’ roept Claudia uit.

Opgetogen omhelst zij tante Cor. Zij is zo blij dat zij de schildpad cadeau heeft gekregen.

Andries lopen de rillingen over de rug. Hij kijkt maar gauw een andere kant uit. Hij hoeft toch zeker niet te bedanken? Die schildpad is toch niet voor hem?

Als of tante Cor zijn gedachten geraden heeft, roept ze uit, terwijl ze op Andries toekomt:

‘En wat wil jij nu eens van me hebben?’

Geen zoen, denkt Andries.

‘Niets, niets, mevrouw,’ zegt Andries beleefd en een beetje bang. ‘Ik heb heus niets nodig. Wij hebben al zoveel in de winkel. Wij kunnen er heus geen rommel bij velen.’

‘Geef hem een paard!’ roept oom Jan.

Hij geeft zijn vrouw een por in de zij en lacht dan met schorre stem. Zijn vrouw kijkt hem dankbaar aan.

‘Meen je dat nou?’ vraagt zij.

‘Waarom niet! Geef hem een paard! In Wassenaar zal daar toch wel ruimte voor zijn? Toon je de weldoenster, dan heb je je zin!’

Andries kijkt, of hij vreest dat die tante en oom van Claudia niet helemaal goed bij hun hoofd zijn. Hij probeert de aan-

dacht van Claudia te trekken. Het wordt tijd dat ze opstappen, voor het weer tot nieuwe zoenpartijen zal komen. Claudia let echter helemaal niet op Andries. Zij heeft het veel te druk met haar schildpad.

Andries springt op.

'We gaan maar weer eens,' zegt hij. 'Het wordt onze tijd!' Tante Cor drukt Andries echter omlaag.

'Nou moet jij eens goed naar me luisteren, ventje,' zegt ze. 'Als ik jou een paard aanbied, dan is dat ernstig gemeend. Dan hoef je niet te denken dat ik gek ben geworden, want dat is beslist niet het geval!'

Andries is wat uit het veld geslagen. Kan die tante van Claudia gedachten lezen? Dat moet wel!

'Andries!' roept oom Jan met schorre stem. 'Tante Cor is gek op paarden, maar wat begin je met paarden op een bovenhuis? Niets! Bovendien zijn paarden nogal prijzig. En omdat tante Cor zo gek is op paarden, geeft zij het paard van de groenteman altijd brood en aardappelschillen. Die groenteman is al heel erg oud en hij wil geen auto. Het paard is ook al erg oud en nu is het bijna blind. De groenteman heeft er niets meer aan. Hij zal het dier af moeten laten maken. En nu zanikt tante Cor steeds maar aan mijn hoofd of ik het dier wil kopen. Dan wordt het niet afgemaakt, begrijp je. Dan kan het nog blijven leven!'

'Misschien is het paard iets voor meneer Balfers,' zegt Andries met een gewichtig gezicht. 'Die heeft al veel paarden.'

'En zou die er nog een paard bij kunnen gebruiken?' vraagt oom Jan.

'Zeker! antwoordt Andries. 'Die heeft ruimte genoeg.'

'Wat doet hij dan met die paarden?' vraagt oom Jan.

'Hij heeft een renstal,' zegt Andries.

Oom Jan kijkt hem strak aan. Dan begint hij te bulderen van het lachen. De kopjes op de tafel rinkelen ervan en de schildpad trekt verschrikt kop, voorpoten, achterpoten en staart in. Op zo'n schorre lach is het dier nog nooit getracteerd. Dat betekent een ramp! Onweer, een overstroming, een aanval van vijandige dieren!

‘Hahaha!’ buldert oom Jan. ‘En denk jij dat die meneer een blind paard wil nemen om er harddraverijen mee te houden?’

‘Ik denk helemaal niet,’ zegt Andries koeltjes. ‘Het was maar een voorstel. Graag of niet!’

‘Het gaat niet door, Cor,’ zegt oom Jan tegen zijn vrouw, nadat hij tot bedaren is gekomen. ‘Je kunt je paard niet kwijt. Of je moet het aan Claudia geven. Die heeft ruimte genoeg in haar tuin...’

Tante Cor werpt een onderzoekende blik op Claudia. Claudia's stralende ogen ontmoeten de hare. Claudia wil wel een paard.

‘Mijn vader wil bloemen kweken in de tuin,’ zegt ze zacht. ‘En een blind paard zou die vertrappen. Ik vind het erg jammer, maar ik denk dat het niet gaat.’

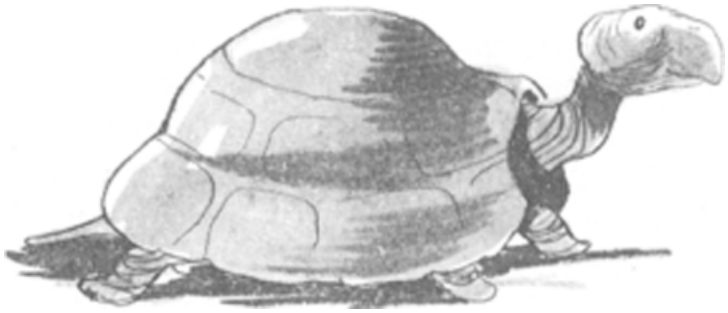

7

Andries zit heerlijk onderuitgezakt in een fauteuil te lezen. Het is zaterdagmiddag en hij hoeft niet naar school. Hij heeft een spannend boek en hij is van plan niet eerder wat anders te gaan doen, voor hij zijn boek uit heeft. Bovendien zouden zijn vader en moeder na sluitingstijd van de winkel op bezoek komen. Ze willen het nieuwe huis bezichtigen en verder afspreken wat er met Andries gebeuren moet. Nou, Andries zelf weet het wel. In ieder geval niet terug naar Wassenaar. Op die nare school willen ze hem toch niet terug hebben? Wat moet hij dan in Wassenaar? En... tante Fie en oom Henk zijn erg tevreden over hem. Hij heeft maar één keer kortsluiting gemaakt. Dat was toen ze pas in het nieuwe huis aan de Noordsingel woonden. Andries had twee blanke draden tegen elkaar gehouden, omdat hij oom zo graag wilde helpen. Een enorme knal en veel rook was het gevolg. Er waren stoppen afgegaan en ze zaten in het donker. Verder was hij heel lief geweest, hij had oom Henk zelfs geholpen de tuin om te spitten.

Claudia heeft keurig staartjes in haar haar gedraaid. Moeder heeft tegen haar gezegd dat zij staartjes prettiger vindt, als tante Hennie en oom Leen op bezoek komen. Tante Hennie houdt namelijk niet van al die veranderingen. En zij is pas ziek geweest.

Claudia zit ijverig haar huiswerk te leren. Zij zit over de kaart van Italië gebogen en mompelt zachtjes de namen van de verschillende plaatsen. Zo nu en dan dwalen haar gedachten af. Zij denkt eraan dat zij helemaal geen vrien-

dinnetjes heeft op de Noordsingel. Er wonen geen meisjes in haar buurt. Naast haar wonen allemaal deftige mensen en het zijn heel oude mensen die geen jonge kinderen hebben. Hun kinderen hebben zelf al lang weer kinderen en wonen ergens anders. Claudia is erg blij dat Andries haar steeds gezelschap houdt. Zij hoopt maar dat hij niet terug moet naar Wassenaar. Haar hart begint een beetje angstig te kloppen als zij eraan denkt dat straks oom Leen en tante Hennie kunnen komen om hun zoon Andries mee terug te nemen.

Claudia tuurt door de serredeuren naar buiten. Martin is erg lief. Hij staat buiten in de box en speelt met zijn ringen en ballen. Claudia is dus niet helemaal alleen, maar de kleine Martin is veel te jong voor haar. Zij kan niet echt met hem praten. Het jongetje begrijpt er nog niets van. Wel kan hij naar haar zwaaien en hij doet het dan ook direct als hij Claudia's hoofd voor de serredeuren ontdekt.

Claudia's vader loopt in de tuin heen en weer. Hij heeft bloemen en planten gezaaid en nu kijkt hij of alles goed op wil komen. Hij heeft begrepen dat de kastanjeboom veel licht wegneemt. De tuin was meestal in schaduw gehuld en daarom heeft hij de boom om laten hakken. Andries en Claudia vonden dat erg jammer omdat ze zich veel van de kastanjes hadden voorgesteld. Toen Claudia's moeder hen echter aan het verstand had gebracht dat ze de kastanjes toch nooit zouden kunnen poffen, omdat je daar tamme kastanjes voor nodig hebt, en dat wilde kastanjes niet eetbaar zijn, was het plezier er gauw af. Ze vonden het allebei best dat de boom werd omgehakt.

Vader komt met een ernstig gezicht de kamer in.

‘Daar begrijp ik niets van,’ mompelt hij.

‘Moeilijkheden, oom?’ vraagt Andries als een eigenwijs oud

mannetje.

‘Tja, maar die begrijp je toch niet,’ zegt meneer Lommerijk.

‘Heeft u kiespijn, oom?’ vraagt Andries.

‘O nee, maak je maar niet ongerust!’

‘Gelukkig maar,’ zegt Andries, ‘want moeder brengt altijd lekkere bonbons mee en dan zou u daar niets van kunnen eten.’

Meneer Lommerijk moet even lachen. Dan wordt zijn gezicht weer ernstig. Hij loopt naar de keuken, waar zijn vrouw soepgroenten aan het schoonmaken is voor de zondagse groentensoep.

‘Er wil niets groeien in die tuin,’ zegt meneer Lommerijk. ‘Wat ik er ook aan doe. Het helpt niet. Soms komt er wat op en dan gaat het weer dood. Het lijkt wel of het verstikt.’

Claudia's moeder weet ook de oplossing van het raadsel niet, maar dan merken ze dat ze niet samen in de keuken zijn. Andries is meneer Lommerijk nageslopen en hij staat in de deuropening.

‘Sta jij ons af te luisteren, Andries?’ vraagt Claudia's moeder een beetje boos.

De lip van Andries trilt een beetje.

‘Ik ben zo bang dat ik naar huis moet,’ brengt hij met moeite uit. En oom kijkt zo ernstig. Eerst dach ik dat hij kiespijn had, maar nu ben ik bang dat hij me niet langer in huis wil houden. Ik word overal altijd weggestuurd. En het is binnenkort paasvakantie en dan wil ik ook niet naar huis!’

Meneer en mevrouw Lommerijk kijken elkaar een beetje lachend aan. Het is een compliment voor hen dat Andries zo graag bij hen wil blijven. En ook een compliment voor

Claudia dat zij steeds zo heerlijk met Andries weet te spelen. ‘Ik kan je wel geruststellen, hoor Andries,’ zegt meneer Lommerijk. ‘Ik had het helemaal niet over jou.’

‘En u keek zo lelijk. Dat van die kiespijn was maar een grapje van me. Ik dacht dat u boos op mij was, oom.’

‘Welnee, jongen. Hoe kom je daar nu bij. Ik loop over de tuin te piekeren. Er wil niets groeien...’

‘Knoop is onze tuinman,’ zegt Andries peinzend.

‘Ja, dat weet ik,’ lacht vader nu, ‘maar Knoop woont in Wassenaar en daar heb ik niets aan. Zou hij weten wat er aan de hand is?’

‘O ja!’ roept Andries uit. ‘Knoop weet zoveel van tuinen. Mag ik hem opbellen, oom?’

‘Opbellen?’

‘Ja, dan vraag ik raad!’

Vader en moeder kijken elkaar aan.

‘Zou je dat niet liever zelf doen, Henk?’ informeert mevrouw Lommerijk, terwijl zij het deksel van de pan haalt en de soepgroenten bij de bouillon doet.

‘Ik ken die man niet eens. Nee, als Andries zo graag wil opbellen, nou, dan heb ik er geen bezwaar tegen.’

Andries rent naar de telefoon. Het nummer weet hij uit zijn hoofd. Hij heeft Knoop zo vaak op gebeld voor zijn vader. De verbinding komt al gauw tot stand en Andries legt uit wat voor moeilijkheden oom Henk met zijn tuin heeft.

‘Nee, nee. Die is al omgehakt!’ hoort Claudia Andries zeggen.

Andries luistert weer in de hoorn en dan knikt hij, terwijl hij zijn ogen dichtknijpt.

‘Weet hij het, Andries?’ vraagt Claudia.

‘Stil!’ roept Andries. ‘Nee Knoop, dat was niet tegen jou, dat was tegen Claudia. Of ik de groeten wil doen? Nou,

Knoop, dat doe ik wel hoor. Bedankt!'

'En?' vraagt Claudia.

'Oom!' roept Andries. 'We moeten even aan het werk. Claudia en ik. Heeft u voor ons allebei een schop? Er is maar één mogelijkheid, zegt Knoop en dat wil ik nou gaan proberen.'

'Maar één mogelijkheid?' vraagt vader.

'Ja, graven!' antwoordt Andries.

Ze gaan naar de schuur. Daar staan scheppen genoeg. Andries, Claudia en ook Claudia's vader lopen elk met een schep gewapend de tuin in. Andrie loopt zo maar een perk in.

'Hé, hé!' roept Claudia's vader een beetje kwaad. 'Je kunt zo maar niet met je klossen van schoenen in mijn bloemperk gaan lopen. Je vertrapt al mijn zaaigoed.

'En er wil niets groeien,' roept Andries heel verwonderd uit.

'Ja, je hebt gelijk. Nou, ga je gang dan maar, baat het niet het schaadt ook niet!'

'Komt u ook maar, oom!' roept Andries. 'En jij ook, Claudia. En nu graven. Zo diep we kunnen!'

Een tijdje werken ze ingespannen door.

'Hé, hier zit een steen!' roept vader uit.

De schep van Andries maakt een knarsend geluid. Ook hij schraapt met het blad over een steen.

'Het zit hier vol stenen!' roept vader uit. 'Nu begrijp ik waarom er niets wil groeien.'

'Dat zei Knoop ook!' roept Andries uit. 'Knoop zei dat het wel eens kon wezen dat er onder de hele tuin een vloer loopt. Het kunnen visvijvers geweest zijn.'

'Visvijvers?' vraagt vader verwonderd.

'Ja, oom,' antwoordt Andries, alsof het de gewoonste zaak

van de wereld is. ‘Knoop heeft me gevraagd of er geen vijvers in de tuin waren met vis erin. Nou, die zijn er niet, maar u woont eigenlijk wel in een viswinkel!’

Nu is Claudia's vader niet meer te houden. Hij gaat verwoed aan het graven, dapper geholpen door Andries en Claudia. Na een half uur zwoegen hebben ze werkelijk een grijs betonnen vloertje bloot gelegd.

‘Je hebt gelijk,’ zegt vader. ‘Dit is een betonnen vloer. Geen wonder dat er niet wilde groeien.’

‘En al dat onkruid dan, pap?’ vraagt Claudia. ‘Dat groeide toch wel?’

‘Ja,’ antwoordt haar vader, ‘maar daar zaten erg korte wortels aan. Ik verwonderde me er al over.’

‘Wat nu, oom?’ vraagt Andries. ‘Zal ik de hele tuin afgraven?’

Zweetdruppels staan bij hem en Claudia op hun voorhoofd. ‘Nee, dat hoeft niet,’ zegt meneer Lommerijk. ‘Je ziet er nou al als een schoorsteenveger uit. Je moet direct in het bad, want straks komen je vader en moeder. Die mensen zullen niet weten wat ze zien. Nee, ik zal wel een mannetje aannemen die de grond wegspit en dan moet de vloer weggehakt worden. Dat is niet voor kindertjes.’

‘O, dat gaat met breekijzers,’ roept Andries. ‘Ik weet wel hoe dat gaat.’

‘Weten hoe het gaat is heel wat anders dan doen,’ zegt Claudia's vader. ‘Hakwerk is zwaar werk. Maar, Andries. Ik ben je dankbaar dat je voor me naar Knoop gebeld hebt.’

Andries trekt een blij gezicht en strijkt met zijn hand over zijn gezicht, waardoor er allemaal zwarte strepen ontstaan.

‘Mag ik nu blijven, oom?’ vraagt hij gretig.

‘Het zal aan mij niet liggen,’ antwoordt meneer Lommerijk, ‘maar het hangt natuurlijk af van wat je vader en moeder zeggen.’

8

‘Nou, en toen kwam die directeur-geneesheer bij me en die zei: “U bent volkomen genezen.”’

Oom Leen kijkt zijn vrouw met een enigszins treurig gezicht aan.

‘Ja,’ zegt hij, terwijl hij de rook van zijn sigaret rondpaft. ‘En toen ik de rekening openmaakte, de rekening die de geneesheer-directeur me heeft gezonden vanwege de behandeling van tante Hennie in het ziekenhuis, toen konden ze mij wel haast opnemen. Waar halen die mensen de brutaliteit vandaan! Bijna duizend gulden!’

‘En dan te weten roept tante Hennie, dat hij bijna niets gedaan heeft. Elke dag een paar minuutjes praten. Over vroeger, en over muizen en over mijn vader en soms de gekste dingen. En elke dag een zes pilletjes innemen. Dat is alles. Ik voel me nu weer uitstekend.’

Andries zit er met een sip gezicht bij. Is hij even treurig als oom Leen? Hij hoeft toch geen hoge rekeningen te betalen? Nee, Andries begrijpt dat zijn moeder weer beter is. En dat zal wel het einde betekenen van de heerlijke logeerpartij in Rotterdam bij zijn nichtje Claudia.

‘Vindt u het niet fijn dat uw moeder weer beter is, Andries?’ vraagt tante Hennie, terwijl zij het glimmende papier van een grote doos bonbons afpeutert. ‘Heeft u niet naar uw moeder verlangd?’

Andries kijkt of hij iets zuurs in zijn mond proeft.

‘Een beetje...’ begint hij.

Gelukkig schiet oom Henk hem te hulp.

‘Hennie, dat kind heeft geen tijd gehad om erbij stil te staan. Hij heeft hier al zoveel avonturen beleefd. Hij is bij vergissing op school in de verkeerde klas gaan zitten...’

‘Ach,’ roept tante Hennie. ‘Heeft het arme kind in de eerste klas gezeten?’

‘Nee, in de vijfde!’ roept Claudia.

Daar kijken tante Hennie en oom Leen van op.

‘En mocht u daar dan niet blijven?’ vraagt tante Hennie.

‘Hij wist niets van breuken af!’ roept Claudia.

‘Dat is flauw,’ zegt tante Hennie. ‘Een kind wegsturen, alleen omdat hij niets van breuken afweet. Wat jammer dat ik in het ziekenhuis lag. Anders had u het aan uw moeder kunnen vragen, Andries...’

‘Moet ik weer mee naar Wassenaar?’ vraagt Andries kortaf.

‘Tja,’ zegt tante Hennie. ‘Daar kwamen we voor, hè. U gaat natuurlijk weer fijn met uw moeder mee naar Wassenaar.’

‘Het gaat anders goed met hem op school. En wat moet hij in Wassenaar?’

‘Tja,’ zegt oom Leen. ‘Dat is de moeilijkheid. Hij mag op zijn oude school niet meer terugkomen. Hij zou dan naar het dorp moeten. Dat is een heel eind fietsen, want ik heb geen tijd om hem met de auto te brengen.’

‘Kan hij dan nog bij jullie blijven,’ informeert tante Hennie voorzichtig. ‘Is dat niet te druk?’

‘Ja, het is wel wat druk,’ zegt Claudia's moeder. ‘De kleine Martin is er ook nog en hij geeft heel wat werk. En binnenkort is het vakantie. Dan willen we wel eens een paar daagjes wegwippen en dan altijd met die kinderen. Je krijgt moeilijk een oppas voor twee van die grote kinderen. Voor Martin zou het nog wel gaan.’

Er wordt thee ingeschonken en tante Hennie presenteert de heerlijke bonbons die helemaal uit Zwitserland komen, naar zij beweert.

'Als we de kinderen nu eens met vakantie stuurden,' zegt oom Leen peinzend. 'Ik heb een kennis en die doet zijn kinderen altijd naar een ponniekamp...'

Claudia klapt in haar handen van blijdschap.

'O, een ponniekamp, dat lijkt me enig,' roept ze uit.

'Heb jij het adres?' vraagt tante Hennie, die er geen gras over wil laten groeien.'

'Ja, ik moet het hier ergens in mijn boekje hebben,' zegt oom Leen.

Oom Leen begint in zijn zakagenda te bladeren.

'Als jullie er tenminste geen bezwaar tegen hebben,' zegt tante Hennie.

'Nee, wij niet,' antwoordt meneer Lommerijk, nadat hij zijn vrouw even heeft aangekeken.

Oom Leen heeft het telefoonnummer gevonden. Hij gaat opbellen. Tijdens het gesprek zet hij een somber gezicht. Hij schudt verschillende keren met zijn hoofd. Dan legt hij de hoorn neer.

'Het gaat niet door,' zegt hij. 'Er is met Pasen geen plaats meer. Helemaal vol. Ze kunnen twaalf kinderen hebben, want ze hebben twaalf ponnies...'

'En met Pinksteren?' vraagt Claudia.

'Je Pinkstervakantie is te kort, Claudia,' waarschuwt haar moeder haar. 'Maar een paar dagen. Zo'n kamp duurt meestal een week.'

'Ja, het duurt een week,' bevestigt oom Leen. 'In de grote vakantie is nog plaats, als we er tenminste gauw bij zijn.'

'Jammer, hé,' roept tante Hennie uit, als zij de teleurgestelde gezichten van Claudia en Andries ziet. 'Maar er is

niets aan te doen. Hier, neem nog maar een bonbonnetje.'

'Als we de kinderen eens naar Terschuur deden!' roept oom Leen uit.

'Terschuur?' vragen Claudia's vader en moeder.

'Terschuur?' roepen Andries en Claudia.

'Is dat ook een ponniekamp, oom?' vraagt Claudia.

'Nee,' antwoordt oom Leen. 'Een ponniekamp is het niet, maar het moet er heel leuk zijn. Het is een boerderij. Ze hebben er heel wat dieren en ze verhuren tijdens de vakantie aan kinderen.'

'O, zijn er nog meer kinderen?' vraagt Andries.

'Zeg, Leen. Hoe weet jij dat allemaal?' vraagt tante Hennie. 'De kinderen van mijn broer gaan er immers altijd in de vakantie naar toe!' roept oom Leen uit. 'Dat ik daar niet eerder aan heb gedacht. Het moet geweldig zijn voor die kinderen.'

'Worden ze daar bezig gehouden, Leen?' vraagt tante Hennie.

'Bezig gehouden? Nee, wat bedoel je daar nu weer mee''

'Zijn daar leiders?'

'Dat geloof ik niet. Het is gewoon een boerderij met koeien, paarden, kippen, varkens, land.'

'Landbouw en veeteelt,' zegt Andries langzaam.

'Ja, vindt u dat niet leuk?' vraagt tante Hennie. 'Als u het niet leuk vindt, moet u het eerlijk zeggen.'

'O, maar Andries vindt het wel leuk, hè Andries!' roept Claudia uit.

Het lijkt haar een geweldig idee. Samen met haar neefje in de paasvakantie naar een boerderij.

'Is dat zo'n soort kampeerboerderij?' vraagt ze. 'Ik heb erover gelezen in *Renée leert kamperen*. Daar was een

varken en dat heeft de schoenen van een padvinder opgegeten.'

'Mij niet gezien!' roept Andries uit. 'Mijn schoenen worden niet naar de varkens gebracht. Heeft u niets anders, vader?'

'Jongen, de kinderen van Bram zijn er vaak geweest. Het zal best aardig zijn. En gezond! Altijd gezond boerenbrood, verse melk, verse eieren...'

'Boerenbrood, wat is dat nu weer,' roept Andries uit.

'Zijn dat van die ronde broden?' informeert Claudia's moeder.

'Ik bedoel,' zegt oom Leen,' 'dat ze er zelf brood bakken. Dat is toch veel lekkerder dan dat fabrieksbrood?'

'Ja, dat zal wel,' zegt Claudia's moeder.

'En wat doen de kinderen daar de hele dag?' vraagt Claudia's vader.

'Ravotten in de heerlijke vrije natuur. Terschuur ligt in een bosrijke streek op de Veluwe.'

'O, de Veluwe!' zegt tante Hennie met een verzaligd gezicht. 'Weet je nog Henk dat we er vroeger eens geweest zijn? Met de bus van Malade. Wat een tijd was dat! De echoput, het pannekoekenhuis, het Uddelermeer!'

'En Terschuur ligt vlak bij Barneveld,' vervolgt oom Leen. 'Daar zijn de eiermarkten.'

'Kukeleku!' roept Andries.

'Wilt u, liefke?' vraagt tante Hennie.

'Als zij meegaat!' zegt Andries, en hij wijst op Claudia.

'Je wilt toch wel, hè?' vraagt tante Hennie aan Claudia.

'O ja, ik wil graag!' antwoordt Claudia. 'Als het van vader en moeder mag!'

'Van ons mag het,' zegt Claudia's vader.

'Dan ga ik gauw even bellen!' roept oom Leen.

‘Heb je dat adres ook weer in je agenda staan?’ vraagt Claudia's vader verwonderd. ‘Je lijkt wel een reisbureau!’ ‘Ik ben die prachtige hotelreis van hem naar de Rivièra nog niet vergeten,’ roept tante Hennie. ‘Een hotelreis. En wij moesten in tenten!’

‘Lig niet te zeuren,’ zegt oom Leen een beetje in zijn wiek geschoten. ‘Je hebt toch niet in een tent geslapen, je hebt toch een mooi hotel gehad en je bent bovendien met het vliegtuig terug gegaan!’

‘Nee, Henk,’ antwoordt oom Leen op de vraag van Claudia's vader. ‘Ik heb hier het telefoonnummer van mijn broer Bram in mijn agenda staan. En die weet dan wel weer het telefoonnummer van de boerderij in Terschuur. “De grote melkhorst” heet die boerderij geloof ik. Wacht, hier heb ik het telefoonnummer van Bram. Mag ik even?’

‘Ga je gang, Leen,’ zegt Claudia's vader.

Oom Leen weet al gauw het telefoonnummer dat hij nodig heeft. Hij draait het nummer van Terschuur en dan het nummer van de boerderij. Als hij even gesproken heeft, klaart zijn gezicht, dat eerst wat angstig heeft gestaan, helemaal op. Ja, hier is er plaats.

‘Voor een meisje en een jongen!’ roept hij in de hoorn.

Dan knikt hij tevreden.

‘Dat is afgesproken,’ zegt hij. ‘Het wordt nog schriftelijk bevestigd. Ja zeker. Daar kunt u op rekenen. Ik schrijf vanavond nog. Jazeker!’

‘En?’ vraagt tante Hennie.

Claudia en Andries kijken oom Leen vol verwachting aan.

‘Het is in orde,’ zegt oom Leen. ‘Claudia krijgt een kamer bij andere meisjes en Andries een kamer bij andere jongens! Er was nog net plaats. Ik ben precies op tijd!’

Oom Leen kijkt triomfantelijk in het rond.

‘Ik zal straks schrijven,’ zegt hij.

‘Moeten we al koffers pakken?’ vraagt Andries.

‘Kalm aan, jongen,’ raadt tante Hennie aan. ‘Het duurt nog een paar weken!’

‘Hè, ik wou dat die weken al om waren,’ zegt Andries.

Claudia komt met haar Bosatlas aandragen. Zij slaat de kaart van de Veluwe op - de provincie Gelderland - en wijst Andries aan waar Terschuur ligt.

‘Hier gaan we heen, Andries,’ zegt ze. ‘Wat zullen we een pret hebben, samen.’

‘En u mag niet ondeugend zijn, hoor!’ waarschuwt tante Hennie.

9

In Terschuur, een klein plaatsje in Gelderland, moet Claudia's vader de zilvergrijze auto even tot stilstand brengen om de weg te vragen naar de boerderij ‘De grote melkhorst’.

Claudia en Andries zijn wat vermoeid van de rit. De tocht is niet zonder moeilijkheden verlopen. Zij hebben met pech te kampen gehad. De benzinepomp van de auto weigerde en toen stonden ze tussen Utrecht en Amersfoort plotseling stil. Andries bood natuurlijk weer zijn diensten aan. Hij zou wel eventjes naar Knoop opbellen, maar dit keer was Claudia's vader van deze hulp niet gediend. Hij wachtte liever op de wegenwacht. Het duurde een klein half uur. Gelukkig was de storing door de man van de Wegenwacht gauw verholpen. Intussen was het echter al laat geworden, zodat ze in Amersfoort wat moesten gaan eten. Nu was Terschuur dan eindelijk bereikt.

‘Hé, hé, meneer,’ roept Claudia's vader naar een boertje met een zijden pet op. ‘Luistert u eens even!’

Vader buigt zich zo ver mogelijk uit het portierraampje. De man loopt echter onverstoorbaar door.

‘Hé, hallo, menierke!’ roept Andries, die van mening is dat je de mensen in hun eigen taal moet aanspreken.

Het boertje blijft doorlopen.

‘Zeker doof,’ mompelt Andries tegen Claudia. ‘Rijd maar door oom, dan vragen we het wel in een winkel.’

Meneer Lommerijk rijdt verder. Inderdaad zien ze even later links en rechts van de weg wat winkeltjes. De auto

wordt tot stilstand gebracht. Meneer Lommerijk stapt uit, wil een winkel binnengaan, maar de deur zit op slot. Hij probeert ook de deuren van de andere winkels, maar elke zaak blijkt gesloten te zijn.

‘Dat is jammer,’ mompelt Claudia's vader.

‘Zal ik een steen door de ruit gooien, oom!’ roept Andries, ‘dan komen ze vast wel.’

‘Houd je nu eens kalm,’ roept Claudia's vader. Hij is wat kwaad over het rare voorstel van Andries, maar eigenlijk nog meer om het feit dat hij nu net een winkelsluitingsmiddag treft.

Er komt weer een boertje aanlopen. Vader staat nog bij de winkels, alsof hij verwacht dat er toch nog opengedaan zal worden. Claudia en Andries springen uit de auto en rennen om het hardst op het boertje af.

‘Meneer, meneer, de grote melkhorst,’ roepen ze, als ze vlak bij hem zijn.

De man liep met een wandelstok en die tilt hij nu onverhoeds de lucht in.

Claudia en Andries wijken van schrik terug, want het is net of de man met die wandelstok een pak slaag wil uitdelen. Het blijkt echter dat de boer de stok als aanwijsstok gebruikt.

‘Hier terug de weg aflopen,’ legt hij uit, ‘dan linksaf. Een hele lange weg. Dan kom je bij een bord en daar staat op “de grote melkhorst”. Er staat een pijl bij dus het kan niet missen. Je moet daar rechtsaf. Je bent dan al op het land van “de grote melkhorst”. Je komt er dus als het ware vanzelf, tenminste als je niet tegen een flinke wandeling opziet. Het is minstens een uur lopen.’

‘We zijn met de auto,’ zegt Claudia.

De man kijkt om zich heen.

‘Met die auto?’ vraagt hij.

‘Ja,’ antwoorden Andries en Claudia.

Vader is intussen naderbij gekomen.

‘Weet u de weg naar “de grote melkhorst”,’ vraagt hij geheel overbodig, want de man heeft alles al aan Claudia en Andries uitgelegd.

‘De weg terug, linksaf en dan rechtsaf,’ zegt Andries eigenwijs, ‘het kan niet missen. Minstens een uur lopen, maar als je met de auto bent, gaat het vlugger.’

‘Ja, dat zeg ik!’ roept de man die wat doof schijnt te zijn en daarom denkt dat anderen aan hetzelfde gebrek lijden.

‘Mag ik u hartelijk bedanken?’ vraagt vader.

Hij tast in zijn zak en haalt een doos sigaren te voorschijn. Hij biedt de boer een sigaar aan. Die pakt de sigaar gretig uit de doos, zet zijn pet af en bergt daar de sigaar in, vervolgens zet hij zijn pet weer op.

‘Gaan de kinderen logeren?’ vraagt hij.

‘Ja,’ antwoordt vader verrast dat de boer zo goed op de hoogte blijkt te zijn. ‘Ja, ze gaan een weekje logeren.’

‘Er wordt altijd veel gelogeerd daar op “de grote melkhorst”,’ zegt de boer. ‘Week in, week uit! Mij daar niet gezien!’

‘Houdt u niet van logeren?’ vraagt Andries.

‘Ik houd wel van logeren,’ antwoordt de boer, ‘maar niet op “de grote melkhorst”. De boer is een goeierd, maar zijn vrouw... nou... die heeft de broek aan!’

‘Haha,’ lacht Andries.

Ook Claudia schiet in de lach.

‘Mijn moeder heeft ook altijd een broek aan, en mijn vader ook,’ zegt Andries. ‘Dat zijn wij wel gewend. Bij de boeren is het zeker anders.’

Claudia moet nu nog harder lachen.

‘Kom,’ maakt vader een eind aan het gesprek, ‘we weten nu waar we wezen moeten. Hartelijk dank meneer!’

De boer tikt tegen zijn pet en Claudia, Andries en zijn oom lopen weer naar de auto.

‘Dragen boerinnen nooit broeken, pap?’ vraagt Claudia.

‘Hé wat?’ roept haar vader uit, die zijn aandacht bij de weg heeft.

‘Of boerinnen nooit broeken dragen!’

‘Hoe kom je daar nu bij?’

‘Nou, die boer zei dat de boerin van “de grote melkhorst” de broek aan heeft.’

‘O, daar bedoelde die man mee dat de boerin de baas speelt,’ antwoordt vader. ‘Hier dus linksaf. Nou, een mooie weg is het niet. Het is een karrespoor!’

Het is doodstil onderweg. In de verte zien ze weilanden met koeien. Vlak langs de weg groeien bomen, erachter is wat gras met hier en daar een heuveltje en dan begint er een echt bos.

‘We kunnen fijn in de bossen gaan spelen!’ wijst Adries.

‘Nee, nee,’ waarschuwt vader. ‘Jullie moeten op de boerderij blijven. Het is veel te gevaarlijk om alleen in de bossen te gaan.’

‘Wolven?’ vraagt Andries.

‘Nou, wolven niet,’ antwoordt Claudia's vader, ‘maar het kan wel even gevaarlijk zijn. Nee, jullie moeten op de boerderij blijven!’

‘Maar we zijn toch geen gevangenen, pap!’ roept Claudia uit.

‘Dat wou ik ook net zeggen!’ valt Andries haar bij.

De boerderij is zo groot en zo uitgestrekt. Je zult je daar niet vervelen. Op het land van de boerderij mag je natuurlijk wel komen.’

‘O,’ lacht Claudia, ‘ik dacht dat we steeds in huis moesten zitten.’

‘Hier oom, hier de zijweg rechts!’ schreeuwt Andries.

Claudia's vader remt plotseling. De auto schuift nog even in het zand door en werpt een grote zandwolk op. De heer Lommerijk rijdt een stukje terug en slaat dan rechtsaf.

‘Ik zie de boerderij!’ juicht Claudia.

‘Ik ook!’ roept Andries. ‘Hoera!’

‘Hoera!’ schreeuwen Claudia en Andries nu.

Meneer Lommerijk glimlacht. Hij kan zich heel goed voorstellen dat de kinderen zo opgetogen zijn. Het belooft voor hen een prettige vakantie te worden en wie zou er dan niet blij zijn?

‘De grote melkhorst’ staat er met grote letters boven de ramen van een heel groot huis. Aan het huis is een soort schuur vastgebouwd. Ze zien aan de linkerkant allemaal groene deuren. Rechts van de boerderij staat echter nog een heel grote schuur.

Vader rijdt langs het huis heen, op zoek naar een geschikte plaats om te parkeren. Achter het huis is een heel groot plein. In het midden daarvan staat een grote hooiberg.

‘Hooi, hooi!’ roept Andries. ‘Hoera!’

Claudia wil niet achter blijven en zet het ook op een schreeuwen. Ze zijn erg uitgelaten. Hun vermoeidheid voelen ze nu niet meer.

Rechts van het huis zijn open schuren waar voederbakken zijn en tractoren en andere landbouwmachines staan. Overal lopen kippen rond. Claudia en Andries voelen dit aan den lijve. Vader moet plotseling remmen voor een kip en Claudia en Andries stoten allebei hun hoofd, terwijl de kip verontwaardigd kakelend wegstuift.

Vlak bij een grote tractor brengt Claudia's vader de wagen

tot stilstand. Behalve de kippen is er geen levend wezen op de boerderij te bekennen. Als je het getok van de kippen niet zou meerekenen, was het er doodstil.

'Ze zullen wel aan het eten zijn,' zegt vader. 'We zijn erg laat.'

Hij loopt op goed geluk op een groene deur toe en doet die open. Claudia en Andries volgen hem op de hielen. Zij knipperen een beetje met hun ogen. Het is zo donker dat ze bijna niets kunnen onderscheiden. Ze horen geroezemoes en het geklik van lepels. En ja, helemaal achterin de ruimte die er als een grote schuur uit ziet, een schuur met een stenen vloer, zien ze een lange tafel staan, waar mensen en kindederen aan zitten te eten. Een vrouw legt haar lepel weg en staat op. Zij komt met uitgespreide armen op Claudia's vader toelopen, alsof zij hem wil omhelzen.

'O jé, daar begint het al,' roept Andries uit. 'Ik ben het bezoek aan je tante Cor nog niet vergeten. Ik maak dat ik wegkom!'

Andries wil ervandoor gaan, maar Claudia houdt hem aan zijn mouw vast.

'Hier blijven!' fluistert ze.

Als de vrouw vlak bij Claudia's vader is gekomen, klapt zij haar armen over elkaar en Andries constateert met een zucht van verlichting dat er van een omhelzing niets komt. 'Dag meneer Lommerijk!' roept de vrouw uit. 'Want dat bent u toch, hè? Hartelijk welkom op de grote melkhorst. Ach, en dat zijn uw schatten van kinderen?'

'De vrouw met de broek!' fluistert Andries.

Claudia stikt haast van het lachen.

'O, wat een heerlijke vrolijke kinderen!' roept de vrouw uit. 'Die komen hier goed van pas, want sjaggerijnen kunnen we niet gebruiken! Broer en zus, hè?'

‘Nee, neef en nicht!’ herstelt Claudia's vader.

‘Dit is Claudia, mijn dochter. En dat is Andries, mijn neef!’

‘Uit Wassenaar!’ verduidelijkt Andries.

De vrouw haalt de armen van elkaar, steekt een lange rechterarm uit, plotseling als de tong van een kikker die naar voren klapt als hij een mugje ontwaart, en trekt Andries tegen zich aan. Andries wordt tegen een stijf schort aangedrukt.

‘O, dit is een lieve jongen!’ roept de vrouw uit.

‘Ja, ja,’ lacht vader, alsof hij kiespijn heeft, ‘hij is heel lief en Claudia is ook lief.’

‘Natuurlijk is Claudia ook lief,’ roept de boerin hard uit, ‘maar ik houd meer van jongens die zijn veel liever, meisjes zijn zo kattig!’

Claudia steekt haar tong naar Andries uit die een gezicht zet alsof hij een klontje suiker in zijn mond heeft.

‘Straks zal ik de kamertjes wijzen,’ zegt de boerin. ‘Het gaat nu nog niet. Er moeten er nog afreizen, begrijpt u. Dat gebeurt na het eten. Wilt u soms meeëten?’

‘Nee, nee,’ haast vader zich te zeggen, ‘ik heb toch al veel vertraging. Ik moet werkelijk weer op huis aan! Ik kom de kinderen over een week weer halen en dan reken ik af.’

‘Prachtig, prachtig,’ roept de boerin uit, ‘maar de kinderen eten zeker wel een bordje pap mee?’

‘Lust jij pap?’ bromt Andries tegen Claudia.

‘Ik haal de bagage even,’ zegt vader.

Hij snelt weg naar de auto om de twee koffers te halen, terwijl de boerin Claudia en Andries stevig in hun nek grijpt en naar de tafel leidt.

Andries' hoofd zit in haar hand als in een stevige bankschroef. Hij kan niet links kijken en niet rechts. Hij ziet

alleen de grote tafel, waarop in het midden een enorme ketel pap staat. De damp komt eraf.

Andries rilt ervan. Hij lust geen pap.

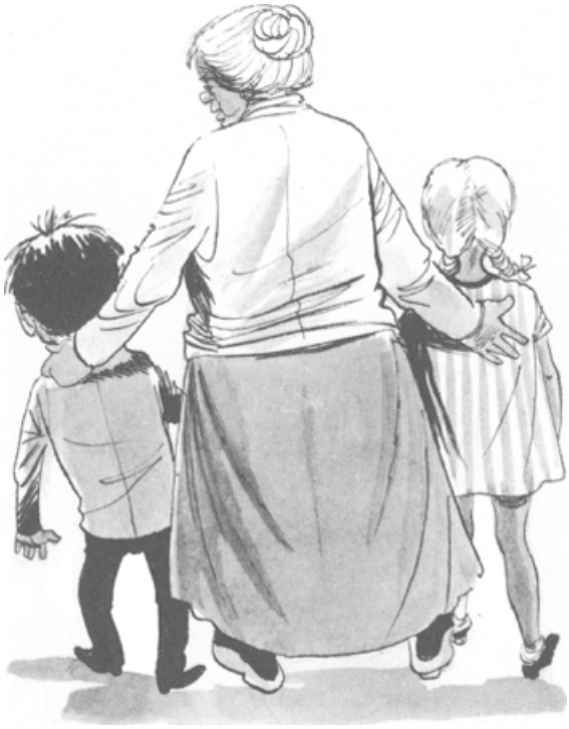

10

‘Voor elk een heerlijk bord pap,’ zegt de boerin, terwijl zij twee borden volschept met een dikke brij. ‘Op mijn eigen fornuis gekookt. Als dat niet lekker is, weet ik het niet.’

Claudia begint vol moed aan haar hap. Bij de eerste lepel rilt zij al! Zij vindt pap altijd lekker, ook havermoutpap, maar deze pap is beslist niet lekker. Deze pap is aangebrand. Andries neemt een hap en spuwt het onmiddellijk weer uit op zijn bord. De andere kinderen en mensen aan de tafel kijken hem verbaasd aan.

‘Ja, een beetje aangebrand,’ zegt de goedige vrouw tegenover hem, maar daarom nog heel goed eetbaar. Gemaakt van kostelijke verse melk...’

Claudia's vader komt binnen met de koffers. Andries en Claudia zijn blij dat ze op kunnen staan.

‘Die pap lust ik niet, hoor oom,’ zegt Andries op een toon die geen tegenspraak duldt. ‘Ik houdt toch al niet van pap, maar deze pap is vies.’

‘Vies?’ vraagt Claudia's vader verbaasd.

‘Die pap is aangebrand!’ legt Claudia uit.

‘Nou, als je geen trek hebt, dan eet je de pap niet op. Heel eenvoudig,’ zegt vader. ‘Je zult wel niet omkomen van de honger, want we hebben pas nog in Amersfoort gegeten.’

Vader richt zich nu weer tot de boerin die eveneens is opgestaan.

‘Zijn de kinderen soms verwend?’ vraagt ze een beetje afkeurend.

‘Op een boerderij zijn ze nog nooit geweest,’ neemt vader

het voor Claudia en Andries op. ‘Alle begin is moeilijk. Zijn de kamers nu klaar?’

‘Over een uurtje pas,’ antwoordt de boerin, terwijl zij weer pogingen doet Andries tegen zich aan te trekken.

Andries maakt een behoorlijke sprong opzij en trekt een wanhopig gezicht naar Claudia, die opeens stikt van het lachen en maar in haar zakdoek gaat proesten, alsof zij erg verkouden is.

‘Zeker op de tocht gezeten!’ roept Andries hard.

Er wordt afscheid genomen van Claudia en Andries. Vader drukt hun op het hart gehoorzaam te zijn en vooral gauw te schrijven.

‘Ik bel wel op,’ zegt Andries.

‘Nee, je moet schrijven. Je kunt hier niet op gaan bellen!’ ‘Goed, ik schrijf wel,’ geeft Andries toe. ‘En als ik niet schrijf, dan schrijft Claudia.’

‘Ja, ik schrijf,’ zegt Claudia. ‘Dag pap, goede reis naar huis.’

Claudia omhelst haar vader, terwijl Andries er met een gezicht bij staat, alsof hij wil zeggen: moet het nu beslist weer zo? Andries krijgt een stevige hand. Nu, dat staat hem wel aan. Dan wuift hij nog naar zijn oom.

Claudia en Andries wandelen weer terug naar hun plaats, maar van de pap eten ze niet meer. De boerin doet net of zij er niet op let. Een oude man tegenover Andries let er echter wel op. Hij zit aldoor met zijn hoofd te knikken, alsof hij erg blij is. Pas veel later komen Claudia en Andries erachter dat het een ziekte van de man is.

‘Wat over blijft, gaat naar de varkens,’ zegt de man, steeds maar knikkend met zijn hoofd, ‘en hoe meer er over blijft, hoe liever het mij is.’

‘Dan is hij zeker zelf ook een varken,’ fluistert Andries in

Claudia's oor.

Claudia giechelt in haar zakdoekje.

‘Houd op!’ fluistert ze. ‘Ik kan niet meer.’

‘Krijgen we geen fruit?’ roept Andries, als een paar kinderen aanstalten maken om op te staan.

‘Zeker pruim!’ roept een lange, magere jongen met twee vooruitstekende voortanden.

Andries en Claudia begrijpen niet waarom er zo hard gelachen wordt, maar een klein jongetje naast Andries - een ventje met een wipneusje en veel sproeten - legt gauw uit dat de boer en boerin Pruim heten.

‘Haha!’ lacht Andries.

‘Jij bent geloof ik een erg vrolijke jongen, hè?’ roept de boerin, terwijl zij op Andries toeloopt.

Andries maakt dat hij weg komt. Hij rent naar de koffers. Pakt ze bij de handvaten en probeert ze naar buiten te slepen.

‘Die zal ik wel eventjes wegbrengen,’ roept hij. ‘Waar zijn onze kamers?’

‘Die kamers zijn nog niet klaar, dat heb ik al gezegd!’ klinkt er een snijdende stem door de ruimte.

De anders zo vriendelijke boerin schijnt nu kwaad geworden te zijn. Haar ogen fonkelen als kooltjes vuur. Het lijkt er nu helemaal niet meer op dat zij Andries zal gaan omhelzen. Je zou eerder denken dat zij hem een pak slaag gaat geven. Andries laat de koffers vallen. Ze zijn toch te zwaar voor hem.

‘Dan wacht ik wel eventjes,’ zegt hij. ‘Kom je mee, Claudia. Dan gaan we de buurt verkennen!’

‘Ik heet Hans,’ zegt de lange, magere jongen met de vooruitstekende tanden, die naderbij is gekomen. ‘Ik woon in Haarlem. Het is daar veel leuker dan hier. Je kunt daar

lekker zwemmen in het zwembad van Stoop.'

'Kun je hier dan niet zwemmen?' vraagt Claudia enigszins verbaasd. 'Ik heb mijn zwempak wel bij me.'

'Zwemmen?' vraagt de jongen. 'Weet jij waar je hier kunt zwemmen?'

Het kleine jongetje met de sproeten - hij heet Jaap Frielink - kent de omgeving goed. Hij weet dat je in de Barneveldse beek kunt zwemmen, maar je moet dan wel geluk hebben. Soms staat die hier en daar droog en het is er erg modderig.

'Is hier geen natuurbad?' vraagt Claudia.

Nu trekken allebei de jongens hun schouders op.

Er is nog een jongen naderbij gekomen. Een jongen met een korte blauwe broek en een blauw bloesje aan. Hij heeft een hoofd vol krulhaar en een fijn gezicht.

'Ik heet Annie Krans,' zegt hij. 'Ik woon in Den Haag. In de Tomatenstraat. Ik zwem altijd in het Zuiderpark. Hier op de boerderij heb je niks. Doodsaai. En nu vraag je je natuurlijk af waarom ik hier dan ben. Nou, heel simpel. Mijn vader en moeder zijn met vakantie naar Griekenland. Ik mocht niet mee en dus moet ik hier mijn vakantie vieren. Ik ga liever vandaag naar huis dan morgen.'

Andries neemt de jongen aandachtig op.

'Heb jij een meisjesnaam? Annie?' vraagt hij.

'Jawel,' antwoordt de jongen. 'Je kunt me ook Jan noemen.'

'Haha,' lacht de magere jongen met de vooruitstekende tanden die Hans de Vos heet, 'je kunt natuurlijk wel Jan zeggen, maar het is een meisje. Toen ze hier kwam, had ze een jurk aan.'

'Op de boerderij draag ik jongenskleren,' zegt Annie Krans. 'Dat vind ik leuk. Ik wil trouwens liever een jongen

zijn.'

'Werkelijk?' vraagt Claudia en zij kijkt het meisje verbaasd aan.

'Ja,' antwoordt Annie Krans. 'Jongens durven veel meer, die zijn moediger, heldhaftiger, eerlijker...'

Andries zet een brede borst op. Hij pompt zich vol met lucht en kijkt triomfantelijk in het rond, alsof hij wil laten blijken dat hij het altijd wel geweten heeft.

Ze zijn naar buiten gegaan.

'Zullen we in de hooiberg klimmen?' stelt Hans de Vos voor.

'Je wilt zeker je bril zoeken?' piept de kleine Jaap Frielink. 'Gisteren is hij zijn bril verloren in de hooiberg. Ze zeggen wel eens dat het moeilijk is om een naald in een hooiberg te zoeken, maar een bril zoeken in een hooiberg valt ook niet mee. We zijn wel een uur bezig geweest, maar we hebben hem niet gevonden.'

'Ach, het was een oude bril,' zegt Hans de Vos. 'Ik heb thuis een nieuwe.'

'En kun je nu niets zien?' vraagt Claudia.

'Niets? Niets is overdreven. Jou zie ik bijvoorbeeld wel...' 'Haha,' lacht Jaap Frielink. 'Gisteren waren we aan het wandelen over het landgoed van Kremer. We waren naar hazen aan het kijken. Het zit hier stikvol hazen. Het is geweldig hier! Nou eh... en toen zei Dirk Pruim tegen Hans: "Stil Hans, op je tenen lopen. Daar zit een hele familie hazen. Zullen wij proberen of we er vlak bij kunnen komen." Dirk gaat direct op zijn tenen lopen en Hans volgt zijn voorbeeld. Wij lagen krom van het lachen. Er zat helemaal geen familie hazen. Dat maakte Dirk Hans maar wijs, omdat Hans niet goed zien kon. Er waren wel veel molshopen op het veld en die versleet Hans voor hazen. Gelachen dat

we hebben!'

'Jij hoeft niet zo op te scheppen met je goede ogen,' roept Annie Krans.

'Nee,' zegt Andries. 'Als ik je bijvoorbeeld een mep op je ogen verkoop, dan zie je sterretjes. En die sterretjes zijn er ook niet. We zouden dan kunnen zeggen dat je ook iets aan je ogen mankeert!'

Jaap Frielink kijkt een beetje geschrokken naar Andries op. Zou die grote, stevige jongen dat menen? Tot dusver heeft hij de baas gespeeld over Hans de Vos, een nogal sullige jongen. Dat zou wel eens afgelopen kunnen zijn, nu die grote Andries erbij is gekomen.

Jaap Frielink gaat naast Claudia lopen.

'Ga je al met iemand?' vraagt hij.

'Wat bedoel je?' vraagt Claudia.

'Of je al verkering hebt.'

'Verkering?'

'Als je geen verkering hebt, zou je met mij kunnen lopen,' stelt Jaap Frielink voor.

'Maar ik loop toch al met je?' vraagt Claudia verbaasd.

'Je begrijpt hem niet,' waarschuwt Annie Krans. Hij bedoelt of je zijn meisje wil worden. Ach, let maar niet op hem. Hij is gek!'

Jaap Frielink draait zich verontwaardigd af.

'Ik ben klein voor mijn leeftijd,' zegt hij, 'maar ik ben al twaalf.'

'Ja, ik ben ook klein voor mijn leeftijd,' zegt Andries, 'maar ik ben al zestien.'

Claudia stikt weer van het lachen en de kleine Jaap Frielink kijkt vol bewondering naar Andries op. Net willen ze de hooiberg in gaan klimmen als er geroepen wordt. Het is de boerin.

‘Claudia, Andries!’

Claudia en Andries blijven staan en draaien zich om.

‘Ik zou maar opschieten!’ vermaant Hans de Vos. ‘Als je haar laat wachten wordt zij nijdig.’

Claudia en Andries rennen nu naar de boerin toe.

11

De boerin gaat voor, Claudia en Andries volgen. Telkens moeten ze uitwijken voor kippen die luid kakelend opfladderen.

'Houd vooral de kippen eruit,' zegt de boerin, 'want die vliegen mijn lampetkannen kapot. Als het jullie schuld is, moeten jullie ze betalen.'

'Ik betaal niks,' zegt Andries. 'Mijn vader betaalt wel.'

Claudia geeft Andries een por dat hij stil moet zijn.

Aan de lange kant van het gebouw zijn groene deuren met klein raampjes ernaast. De boerin maakt een van die deuren open. Claudia en Andries kijken nieuwsgierig naar binnen. Het is erg donker in de ruimte.

Dan weerklinkt er een hels spektakel en twee kippen rennen en fladderen krijsend naar buiten. De boerin heeft haar klomp uitgetrokken en zit de dieren nog even na, terwijl Claudia en Andries in de uiterste nieuwsgierigheid en verbazing tegelijk bij de deur blijven staan.

De boerin komt hijgend terug.

'Houd ze er vooral buiten,' herhaalt ze, 'ze vliegen de lampetkannen stuk.'

Claudia en Andries weten niet wat lampetkannen zijn, maar misschien komen ze er later wél achter. Ze volgen nu de boerin naar binnen. Zij draait een knopje om en een zwak schijnsel verlicht het kamertje. Het is een armzalig kamertje met houten, kale planken als wanden. Aan het houten plafond hangt een draad met een groezelig kapje dat eens wit is geweest, en daarin zit een bestoft peertje.

Het stof begint nu te schroeien en verspreidt een onaangename geur.

‘En zuinig met het licht,’ raadt de boerin aan, ‘het geld groeit me niet op de rug.’

Claudia en Andries knikken. Ze zijn nog te beduusd om antwoord te geven. Intussen heeft de boerin een koffer naar binnen gesleept.

‘Is die van jou?’ vraagt ze aan Andries.

‘Ja, dat is de mijne, mevrouw,’ antwoordt Andries die zijn beste beentje wil voorzetten. De boerin schijnt namelijk niet meer in zo'n prettige stemming.

‘Niks te mevrouwen,’ roept de boerin. ‘Zeg maar moeke tegen me. Dat klinkt gezellig en iedereen doet het.’

‘Ja... eh... moeke,’ zegt Andries.

De boerin grijpt Andries bij zijn schouder en trekt hem even tegen zich aan. Andries krijgt er kippevel van, maar dat valt niet eens op in een omgeving waar zoveel kippen vrij kunnen rondlopen. Gelukkig laat de boerin Andries weer gauw los. Zij wijst op drie ledikanten.

‘Daar staan de bedden,’ zegt ze.. ‘Jij gaat maar bij de muur liggen, Andries. In de andere bedden slapen Jaap Frielink en Hans de Vos. Jullie hebben geloof ik al kennis gemaakt, hè? Dat kan dan gezellig worden, maar denk erom...’

‘Dat de lampekannen niet breken!’ roept Andries.

De ogen van de boerin beginnen kwaadaardig te fonkelen.

‘Denk erom, dat jullie 's avonds geen herrie maken. Wij zitten hier achter op de deel en kunnen alles horen.’

‘Ja, moeke,’ antwoordt Andries braaf.

‘En daar op die tafel staan de lampetkannen,’ wijst de boerin. ‘Niet knoeien en morsen, want je moet het zelf opruimen. Aan die kannen kunnen jullie je wassen.’

‘Waar is de kraan, moeke?’ vraagt Claudia.

‘Kraan? Kraan?’ roept de boerin verontwaardigd uit. ‘Wat denk je wel? Er is hier geen kraan. Je bent niet in een hotel. Je bent op een echte boerderij, waar nog kaas gemaakt wordt...’

Andries trekt een gezicht alsof hij liever op een boerderij is waar kranen zijn dan kazen.

‘In die kannen zit water, daar giet je een beetje van in de kom en dan steek je je hoofd erin...’

Andries knikt dat hij het begrepen heeft. De boerin gooit zijn koffer op het bed. Claudia krijgt het kamertje naast Andries. Het kamertje is nog kleiner, maar er staan dan ook maar twee ledikanten. Annie Krans zal het slaapvriendinnetje van Claudia zijn. Claudia vindt dat wel gezellig. Zij neemt zich voor haar haar in staartjes te binden, want het is overal zo stoffig. De matrassen schijnen met stro gevuld te zijn en dat stuift zo erg. Even kijkt Claudia onder haar ledikant of er soms een kip onder ligt. Als dat niet het geval blijkt, is ze gerust. Zij kijkt om, maar de boerin is verdwenen. Die schijnt te denken dat zij haar plicht vervuld heeft.

Even later zijn Jaap Frielink, Hans de Vos en Annie Krans bij hen.

‘Je kunt hier wel lekker keet schoppen,’ zegt Jaap Frielink. ‘Let maar niet op hem, Claudia,’ raadt Annie Krans aan. ‘Hij is een opschepper. Hij durft niet eens een kip de kop af te hakken...’

‘Huh!’ schreeuwt Jaap Frielink, ‘durf jij het soms wel?’

‘Ik ben een meisje!’ roept Annie Krans en zij steekt haar tong uit naar de kleine Jaap Frielink met zijn landkaart van sproeten op zijn gezicht.

‘Als het jou goed uitkomt ben je een jongen en dan weer

een meisje!’ gaat Jaap Frielink te keer.

Annie Krans haalt haar schouders op.

Claudia rilt ervan. Een kip zijn kop afhakken?

‘O, dat weet je niet, hè,’ vertelt Annie Krans gezellig. ‘Iedereen die hier nieuw is, ik bedoel alleen de jongens, moeten een kip zijn kop afhakken.’

‘Zo maar een kip grijpen en dan zijn kop afhakken?’ vraagt Andries verbaasd.

‘Welnee, met Dirk!’ roept Hans de Vos, terwijl er kleine speekselbelletjes tussen zijn grote voortanden te voorschijn schieten.

‘Wie is Dirk?’

‘Dirk Pruim, de zoon van de boer. Zo nu en dan worden er kippen besteld. Die moeten dan geslacht worden. Dat is het werk van Dirk. Hij legt de kip met zijn kop op een paaltje, hij neemt een bijl en pang, met één klap slaat hij de kop eraf. En nieuwelingen moeten het altijd voor Dirk doen. Altijd! Dat hoort zo, zegt Dirk.’

‘Wat een dierenbeul!’ roept Claudia uit.

‘Hij kan het heen en weer krijgen,’ zegt Andries. ‘Ik doe daar niet aan mee.’

Jaap Frielink en Hans de Vos kijken Andries enigszins bewonderend aan. Zou hij de moed hebben om te weigeren? Dat komt niet veel voor. Bijna iedereen is bang van Dirk Pruim met zijn grote neus, zijn grote mond, zijn schorre stem en zijn ruwe handen als kolenschoppen.

‘Dan bel ik toch zeker even mijn vader,’ snoeft Andries. ‘En die stampt die Dirk dan even in elkaar.’

Ze slenteren weer naar buiten. Het is al donker geworden.

‘Gaan jullie mee naar de deel?’ vraagt Annie Krans. ‘Dan krijgen we nog warme melk en dan moeten we naar bed.’

‘Is die melk soms aangebrand?’ vraagt Andries.

‘Nee,’ antwoordt Annie Krans. ‘Nooit. De pap altijd, want die moet koken, maar de avondmelk wordt alleen gewarmd.’

Als ze in de grote ruimte zijn die de deel wordt genoemd, zien ze dat ook daar de lamp aangestoken is. Een verlichte vlek boven de tafel. De boerin staat koffie uit een grote kan te schenken. Langs de houten wanden - dezelfde planken als in de kamertjes - staan houten stoelen. Daar zitten verschillende mensen met elkaar te praten, sommigen schijnen zelfs te zingen. Het is heel gezellig. Claudia en Andries krijgen zin om erbij te gaan zitten.

‘Zo, zijn dat de nieuwe snuiters,’ roept een man met een neus als een bevroren winterpeen. ‘Nou, jullie zullen het fijn hebben bij moeke, nietwaar, Arie?’

Hij roept dat naar de echtgenoot van de boerin die toch altijd al ja zit te knikken, zodat Claudia en Andries niet kunnen zien, of hij de vraag van de man bevestigt.

Een slungelachtige jongen in een blauw ketelpak maakt zich uit het gezelschap los. Hij heeft een grote kromme neus, waterige blauwe ogen, rode wangen met gebarsten fijne adertjes, een brede mond die in zijn geziche hangt als een scheur in een gummibal, tanden met hier en daar rotte plekken. Hij steekt een kolenschop van een hand uit naar Andries.

‘Ik ben Dirk Pruim,’ zegt hij. ‘Zo, nu kennen we elkaar.’ Andries knikt, maar hij trekt een gezicht of het hem spijt dat ze elkaar kennen.

‘Ik hak geen kip zijn kop af!’ zegt Andries plotseling.

‘Ach,’ roept Dirk schorrig uit. ‘Wat een lieve jongen! Je wil zeker altijd alleen maar spelen met beesten, hè? Ga je nog met een konijntje naar bed?’

Andries blijft hem het antwoord schuldig.

‘Zeker nooit op een boerderij geweest, hè?’ begint Dirk Pruim weer.

‘Jawel, in Wassenaar,’ antwoordt Andries. ‘Een modelboerderij!’

‘Haha,’ lacht Dirk schor. ‘Zo'n boerderij waar mannen in witte jassen rondlopen en waar ze elektrisch melken. Nou, hier ben je op een echte boerderij hoor. Wij melken met onze handen!’

Hij steekt zijn handen naar Claudia en Andries uit. Claudia en Andries zien dat ze van binnen hard als leer zijn.

‘Morgen om vijf uur ga ik melken,’ zegt Dirk. ‘Zal ik jullie dan roepen?’

‘Alsjeblieft niet,’ lacht Claudia. ‘Dan slaap ik nog.’

Dirk lacht haar vriendelijk toe. Hij schijnt Claudia wel aardig te vinden. Hij knijpt een van zijn waterige blauwe ogen dicht, trekt zijn mond in een scheve grijns en zegt, terwijl hij op Andries wijst:

‘Bij hem keil ik een emmer water door het raam over zijn hoofd. Frist hij lekker van op en is hij gelijk klaar wakker...’

‘Dirk, Dirk,’ roept de boerin. ‘Je staat die lieve jongen toch niet te plagen, hè? Kom eens hier!’

De boerin kijkt haar zoon over de tafel met fonkelende ogen aan.

‘Ja, moe,’ antwoordt Dirk gedwee en doet direct een paar stappen in haar richting.

‘Hij plaagt je toch niet, hè?’ vraagt de boerin aan Andries. ‘Nee, moeke!’ zegt Andries maar gauw, want Dirk werpt hem boze blikken toe die niet veel goeds voorspellen.

‘Dan is het goed, jongen,’ zegt de boerin. ‘Komen jullie nu maar aan tafel, dan krijgen jullie een heerlijke mok warme melk’

Al de kinderen gaan naar tafel. Claudia en Andries zien nog heel wat meer jongens en meisjes die zij nog niet kennen. Ze hebben allemaal hun vaste plaats aan tafel.

‘Mag ik anijs, moeke?’ vraagt Jaap Frielink.

Moeke haalt uit een trommeltje een blokje anijs en laat dat in de mok van Jaap Frielink vallen. Die trekt een verheerlijkt gezicht.

‘Mag ik ook anijs, moeke?’ vraagt Andries.

Claudia zet grote ogen op. Zij lust ook wel anijs, maar durft er niet om te vragen. De boerin merkt het echter, haar alles ziende ogen constateren ook de begerige blikken van Claudia.

‘En jij zeker ook, Claudia?’ vraagt ze.

‘Alstublieft, moeke,’ zegt Claudia.

Zij wrijft even in haar handen van plezier. Claudia gaat zich op de boerderij al thuis voelen. En Andries zet een gezicht, of hij altijd al op ‘de grote melkhorst’ gewoond heeft en Dirk zijn broer is.

12

Het is nog donker. Claudia ligt nog te slapen in haar ledikant. 's Avonds heeft ze nog wat gelachen met Annie Krans die verhalen vertelde over Den Haag, over de Tomatenstraat, de fruit- groenten- en bloemenbuurt. Er zijn daar straten die allemaal naar soorten groenten zijn genoemd. Vooral Komkommerstraat vond Claudia erg grappig, terwijl die namen voor Annie Krans doodgewoon waren, omdat zij ze bijna dagelijks hoorde.

'Kukeleku!' weerklinkt er opeens door de stilte.

Claudia vliegt overeind.

'Hè, wat is dat?' mompelt zij.

Claudia beseft niet waar zij is. Zij denkt dat ze in haar eigen bed op de Noordsingel ligt. Langzamerhand dringt het tot haar door dat zij een vreemde lucht ruikt. De geur van stro. Ook is het wat benauwd in het houten kamertje. Voorzichtig richt zij zich op. Zij wil Annie Krans niet wakker maken. De rustige ademhaling van het Haagse meisje is duidelijk te horen.

'Kukeleku!' schreeuwt de haan opnieuw.

Is het dier niet wat voorbarig? Nee, heel in de verte komt een streepje licht aan de horizon opzetten.

Wacht, denkt Claudia. Ik probeer of ik het raampje open kan krijgen, het is hier zo benauwd. Thuis slaap ik ook altijd met open raam en gisteravond heb ik er helemaal niet aan gedacht, het raam open te zetten.

Zij kruipt over haar bed naar het raam. Kan het eigenlijk wel open? Ja, gelukkig. Er zit een haak onderaan het raam.

Claudia tuurt erdoorheen en ziet ook een pen zitten, waar een van de gaten uit de haak op past. Nou, het raam is erg vuil. Het mag wel eens gezeemd worden! Claudia drukt en drukt, maar er is geen beweging in het raam te krijgen. Zij spant al haar krachten in. Ja, nu gaat het. Het raam geeft mee. Het knarst en kraakt een beetje.

'Kukeleku!' schreeuwt de haan opnieuw.

'Nee, moeke!' mompelt Annie Krans in haar slaap.

Claudia kijkt naar Annie. Is zij wakker geworden? Dan hoort zij weer de regelmatige ademhaling en durft zij weer opnieuw tegen het raam te drukken.

Krak, krak, doet het raam. Ja, nu is het open. Een heerlijke frisse buitenlucht stroomt naar binnen. Claudia duwt nog wat verder om de haak over de pen te krijgen. Opeens weerklinkt een knal! En nog voor zij de haak over de pen heeft, komt het hele raam omlaag zetten en val in gruzelementen op de grond. Een kip redt luid krijsend het vege lijf. Het dier had een beschut plekje om te slapen gevonden tegen de muur, waar het zich in het losse stof had gewoeld.

'Hé, wat, hé, ho!' weerklinkt er uit het bed van Annie Krans.

Annie Krans gaat rechtop in bed zitten.

'Wat gebeurt er?' fluistert ze.

'Ben je wakker?' vraagt Claudia.

'Ja, anders zou ik niet tegen je kunnen praten. Wat is er aan de hand?'

'Het raam is omlaag gevallen!'

Annie Krans kruipt uit haar bed.

'Hoe kan dat nou!' mompelt zij.

Zij gaat naar het open gat.

'Hé!' roept ze uit. 'De scharnieren zijn helemaal verroest en nu is het raam gewoon afgebroken.'

‘Zal de boerin kwaad zijn?’ vraagt Claudia een beetje angstig.

‘Ach kom,’ antwoordt Annie Krans. ‘Dat kan jij toch niet helpen. We zeggen gewoon dat het raam eruit gewaaid is, of dat er een kip tegenop vloog.’

‘Maar dat is liegen!’ werpt Claudia tegen.

‘Wil jij dan soms zeggen dat jij het raam hebt laten vallen?’ vraagt Annie Krans.

‘Nee, dat niet.’

‘Nou dan zeg ik wel, dat er een kip tegenop gevlogen is.’

‘Vind je het niet beter om te zeggen dat de wind het heeft gedaan?’

‘Mij best,’ antwoordt Annie Krans.

Zij kruipt weer in haar bed. Het lawaai is echter nog niet ten einde. Vlak naast haar kraakt het en ineens wordt er een plank verschoven en komt het gezicht van Andries te voorschijn. In de vage schemering is zijn lichte haar duidelijk te herkennen.

‘Wat zijn dat hier voor kamertjes,’ mompelt Andries. ‘Die planken zitten gewoon los. En wat maken jullie een herrie!’

‘O, Andries,’ giechelt Claudia. ‘Bij ons is het raam eruit gewaaid!’

‘Is er geen kip tegenaan gevlogen?’ vraagt Andries onderzoekend.

‘Nee, nee,’ zegt Annie Krans, ‘er kwam een windstoot en toen vloog het raam er ineens uit.’

‘Maak mij wat wijs,’ fluistert Andries. ‘Ik ben niet doof hoor. Ik heb alles verstaan wat jullie gezegd hebben.’

‘Maar slaap je dan niet, Andries?’ vraagt Claudia.

‘Ik kan hier geen oog dicht doen,’ zegt Andries. ‘Die twee knullen liggen maar te snurken en bovendien heb ik jeuk.

Er prikken geloof ik allemaal strootjes door het matras heen. Nou, dat is geen lekker gevoel. O ja, dat is waar. Weten jullie wat ik gisteren in mijn bed vond?'

'Ik niet,' zegt Claudia.

'Nou, wat vond je?' informeert Annie Krans.

'Een ei!' roept Andries.

Claudia en Annie stikken opeens van de lach.

'Het scheelde maar een haartje of ik was erop gaan liggen,' zegt Andries, 'had ik in de smurrie moeten slapen!'

'Stel je nou eens voor, Andries,' zegt Claudia, 'dat je heel stil had gelegen en dat je het ei vanmorgen pas had gevonden. Zou je dan niet gedacht hebben, dat je zelf een ei had gelegd?'

'Of hij had het uitgebroed,' fluistert Annie Krans, 'dan had er een kuikentje naast hem gelegen.'

'Het lijkt nu al of er kuikentjes over mijn rug kruipen,' zegt Andries. 'Wat heb ik een jeuk.'

'Die kippen van gisteravond hebben natuurlijk in je bed gelegen,' fluistert Claudia.

'Dat doen ze altijd,' zegt Annie Krans. 'Als je even de deur openlaat, liggen er zo een paar in je bed.'

'Als ik eieren vind, ga ik ze opbakken,' fluistert Andries.

'Doe die plank nu weer goed in de wand,' raadt Annie Krans aan, 'want als moeke het ziet, wordt ze woest. We moeten nog wat slapen.'

'Welterusten dan,' zegt Andries braaf.

Even later is de plank weer op zijn plaats en is de stilte weergekeerd. Alleen weerklinkt nu en dan van alle kanten het gekukeleku van de hanen.

'Hoeveel hanen hebben ze hier eigenlijk?' vraagt Claudia aan Annie Krans.

'Heel wat,' antwoordt die geeuwend, 'en ze hebben dui-

zenden kippen. Je vindt de eieren overal, want die kippen laten ze maar los lopen. Ze hebben niet eens tijd om op die dieren te letten.'

Claudia kruipt dieper onder de dekens. Door het open raam wordt het nu wat frisser in het kamertje. Zij sluit haar ogen en valt weer in slaap. Ook Annie Krans slaapt even later.

Als ze voor de tweede keer wakker worden, schijnt de zon al fel naar binnen. Claudia slaat haar ogen op en kijkt rond in het helder verlichte kamertje. Ook Annie Krans wordt net wakker.

'Een mooie dag,' roept Annie, 'dan gaan we naat het land.'

'Ik ben het spook van de opera!' weerklinkt er opeens een stem.

De meisjes kijken naar het open gat van het raam en daar verschijnt een gedaante, in een laken gehuld.

'Au, au!' horen ze even later. 'Ik trap met mijn poten in het glas. Hier ligt allemaal glas. Wie heeft dat nou gedaan?' 'Het spook trapt met zijn blote voeten in het glas van het raam,' giechelt Claudia.

Zij is er nu zeker van dat het Andries niet kan zijn, die voor spook speelt. Andries is van het gevallen raam op de hoogte. De gedaante voor het raam worstelt nu wat met het laken en dan zien ze een jongen met vuurrood haar en kleine sproetjes in een melkbleek gezicht.

'Otto Michel,' fluistert Annie Krans. 'Een vervelend ventje. Wacht!'

Zij sluipt naar de lampetkan, neemt het kopje waar de tandenborstels in staan, legt die eruit en vult het kopje met water. Dan loopt zij in gebukte houding naar het open gat in de muur, waarachter de jongen met het laken naar de

glasscherven staat te staren. Ineens rijst Annie op en smijt het kopje water in het gezicht van Otto Michel.

‘Daar spook en nou verdwijnen!’ roept ze.

Dat heeft de jongen niet verwacht. Hij zet het op een lopen, maar als hij op een tien meter afstand is, schreeuwt hij:

‘Jou krijg ik nog wel, verdorde bloemenkrans.’

‘Laat maar kletsen,’ zegt Annie, ‘schelden doet geen pijn. Kom, Claudia. Opstaan en wassen, anders komen we te laat voor het ontbijt. Ik hoor moeke al op de deel.’

Ook Claudia vangt nu geluiden op.

‘Moeke maakt het fornuis aan. Ze gaat water opzetten voor de thee.’

‘Wij koken thuis elektrisch,’ zegt Claudia.

‘Wij op aardgas,’ zegt Annie Krans, ‘maar hier stoken ze hout. Het hout hakken ze in hun eigen bossen. Dat is lekker goedkoop. Het kost niets.’

Als Claudia en Annie naar buiten gaan, is Andries ook klaar.

‘Die knullen liggen maar te pitten,’ zegt hij verwijtend. ‘De hele nacht snurken ze en nu snurken ze niet meer.’

‘Opstaan, langslapers!’ schreeuwt Annie Krans.

‘Opstaan ventjes,’ roept Claudia, ‘want anders gaan wij eens met water gooien.’

‘Wacht!’ roept Annie Krans.

Zij rent weg, zoekt even in het gras bij een sloot, bukt, heeft wat gevonden en komt even later ermee terug.

‘Kun je lachen,’ zegt ze.

Zij gaat naar het bed van Jaap Frielink en zet een klein kikkertje op zijn hoofdkussen. Hetzelfde doet ze bij Hans de Vos die met open mond slaapt. Het lijkt wel of hij dat moet omdat hij anders geen plaats voor zijn tanden heeft.

‘Jaap, Hans,’ gilt Annie Krans plotseling. ‘En monster in

je bed!'

De kikkers schrikken waarschijnlijk nog harder dan Jaap Frielink en Hans de Vos. Het diertje op het kussen van Jaap Frielink maakt een geweldige sprong en komt in de lampetkan terecht, waar hij verwoed heen en weer gaat zwemmen. De kikker op het kussen van Hans de Vos maakt maar een heel klein sprongetje en belandt op de tanden van Hans de Vos die opeens verwoed gaat blazen en op die manier van het dier verlost wordt.

'Die meiden krijgen wij nog wel!' roept Hans de Vos, als Claudia en Annie stikkend van de lach wegrennen. 'We stoppen spinnekoppen in hun nek en duizendpoten in hun haar. Wacht maar, als we jullie in onze handen krijgen!'

13

De boerin kijkt bestraffend naar Claudia en Annie Krans.

‘Hebben jullie de ruit gebroken?’ vraagt zij streng.

‘De wind heeft het gedaan,’ zegt Annie Krans, terwijl zij een beetje draait van verlegenheid, want zij staat te liegen. ‘De wind, de wind!’ roept de boerin. ‘Er is geen zuchtje wind te bekennen. Ik ben vanmorgen om vijf uur opgestaan om deeg te kneden voor het brood. Het was buiten bladstil!’

‘Ik heb de ruit gebroken!’ roept Claudia plotseling.

Andries kijkt zijn nichtje verwijtend aan. Wat ben je toch een stommeling, schijnt hij te denken, om het te verklappen. Dan had je beter het verhaaltje over de kip kunnen opdissen.

‘Aha!’ roept de boerin.

‘Maar ik kon het echt niet helpen,’ zegt Claudia. ‘Het was zo benauwd in het kamertje en toen wilde ik het raam openzetten.’

‘Ja... en de scharnieren waren helemaal verroest, en toen is het raam gewoon afgebroken,’ helpt Annie Krans haar, ‘eigenlijk kan zij het dus niet helpen. Het raam viel vanzelf naar beneden.’

Dirk Pruim slurpt van zijn koffie. Zijn kromme neus verdwijnt gedeeltelijk in de hoge kom. Hij zet de kom neer, veegt met de achterkant van zijn ruwe hand over zijn mond en zegt:

‘Claudia kan er niets aan doen. Die scharnieren waren verroest. Trouwens, alle scharnieren zijn hier verroest. De

vorige week is de bliksemafleider immers ook afgebroken? Finaal doorgeroest. Hier roest alles!'

'Ik geloof dat je hersens ook roesten,' zegt de boerin kwaad tegen haar zoon. 'Wie zal nu de schade van de ruit betalen?'

'Als de scharnieren verroest zijn, kan Claudia er niets aan doen. Een raam moet toch open kunnen!' roept Dirk Pruim met zijn schorre stem.

'Ze had het raam dicht moeten laten. Waarom moet het open?'

'Om de frisse lucht,' zegt Claudia een beetje schuchter.

Zij is die Dirk erg dankbaar dat hij haar geholpen heeft. Die Dirk valt best mee.

'Iedereen heeft recht op frisse lucht. Wat zeg jij ervan, vader?' vraagt Dirk aan de oude man die weer aan tafel zit te knikken.

De man antwoordt niet, maar hij blijft knikken.

'Zie je nou wel!' roept Dirk. 'Vader geeft ons gelijk!'

De boerin haalt haar schouders op en zij gaat door met brood snijden.

De kinderen eten als uitgehongerde wolven. Het brood is bijzonder lekker. Moeke bakt het altijd zelf. Elke morgen kun je haar op de deel vinden. Zij is dan deeg aan het kneden. Het middageten valt meestal slechter uit. Op het houtfornuis brandt het eten gauw aan. En dan is er nog een neefje van twee jaar dat zeepvlokken in de grote aardappelketel heeft gestrooid toen buiten aardappelen geschild werden. De aardappelen smaakten naar zeep. Alleen de boerin en de boer aten er maar van. Verder liet iedereen zijn aardappelen staan.

Claudia en Andries brengen heerlijke dagen door op de boerderij. Zij ravotten met de andere kinderen, spelen ver-

stoppertje in de hooiberg, gaan op konijnenjacht, maar als Andries eindelijk een konijn heeft gevangen, laat hij het dier weer gauw lopen. Hij vindt het zo zielig.

Dirk Pruim die ook van de partij is, wordt erg kwaad.

'Zo'n konijn moet je een flinke tik achter zijn oren geven, stommeling,' roept hij uit.

'En jou moeten ze een mep tegen je neus verkopen,' zegt Andries, die helemaal niet bang meer van Dirk Pruim is. 'Misschien gaat die dan licht geven, dan heb je een zoeklicht!'

Dirk trapt met een woedend gezicht tegen een kartonnen doos. Dirk heeft altijd klompen aan. Nu horen ze allemaal een geweldige klap. De doos komt niet van zijn plaats en de klomp van Dirk is opeens gebarsten.

Andries stikt van het lachen. Hij had daarnet een grote keisteen gevonden en daar heeft hij een doos overheen gelegd in de hoop dat iemand tegen de doos zou trappen. Dirk is er ingevlogen.

Hij trekt zijn klompen uit en rent op Andries toe. Andries gaat er als een haas vandoor. Het ziet er niet naar uit dat hij harder zal kunnen lopen dan Dirk. En hij kan het ook niet. Dirk is veel ouder. Net rijdt de auto van de slager die het vlees uit Barneveld op *de grote melkhorst* komt brengen, weer weg. Met een fikse sprong belandt Andries op de treeplank van de Volkswagen. Hij houdt zich stevig vast.

'Hé, hé, stommeling!' roept Dirk.

De slager brengt zijn auto tot stilstand en Andries maakt van de gelegenheid gebruik om er weer vandoor te gaan. Met een vuurrood hoofd van kwaadheid komt de slager uit zijn auto. Hij loopt op Dirk toe.

'Stommeling!' schreeuwt hij. 'Waar haal je de lef van-

daan om mij voor stommeling uit te schelden. Kan ik het helpen dat jullie altijd een verkeerde bestelling opgeven!'

'Verkoop je ook kangeroevlees?' roept Dirk.

'Als ik jou in mijn vingers krijg,' roept de slager terug, 'dan draai ik je door de gehaktmolen.'

'Dan hoef ik nooit geen vlees meer,' lacht Claudia.

Ook Andries is nu weer teruggekomen. Dirk Pruim blijft op eerbiedige afstand van de slager en schijnt helemaal vergeten te zijn, dat hij het met Andries aan de stok had.

'Laat die vent maar kletsen,' zegt Dirk. 'Gaan jullie mee naar de koeien kijken. Ik weet wat leuks!'

Als Dirk het weiland nadert, merken de koeien hem direct op. Langzaam draaien ze hun vette lichamen om en komen naar het hek toelopen. Dirk aait ze allemaal over hun snoet.

'Dat zijn beste beesten,' zegt hij.

'Wel lief, hè,' vindt Claudia. 'Jammer dat er zoveel vliegen in hun ogen zitten!'

Claudia wappert met haar hand en verjaagt de vliegen.

'Je kunt zo wel de hele dag blijven staan,' raadt Dirk aan. 'Die vliegen komen toch weer terug.'

Andries aait de koeien ook over hun snoet. In een ommezien heeft hij een natte hand en die hij aan zijn broek afveegt.

'Durf jij op zo'n koe te gaan zitten, Andries?' vraagt Dirk. 'Je ziet het. Rustige, kalme, tamme, makke, gemoedelijke beesten. Op deze bijvoorbeeld?'

Dirk wijst op een slome koe die vlak bij het hek staat en Andries dromerig uit zijn ogen aankijkt.

'Ik wil het graag eens proberen,' zegt Claudia.

'Nee, dat is niets voor meisjes,' roept Dirk. 'Kom, Andries. Ik zal je een zetje geven!'

Andries ziet geen enkel bezwaar om het te weigeren. Die koe is zo kalm! Hij klimt op het hek. Dirk houdt de koe bij de kop vast en Andries gaat op de rug zitten.

‘Huup, paard!’ roept hij.

‘Vort, knol!’ schreeuwt Claudia.

Dirk houdt de koe nog steeds vast en het dier verroert zich niet.

‘Laat hem eens los, Dirk!’ vraagt Andries. ‘Ik wil wel eens koetje rijden.

‘Mijn zegen heb je!’ antwoordt Dirk.

Hij laat het dier los. Met een snelle beweging die je helemaal niet van zo'n slome koe zou verwachten, draait het dier zich om. Andries klemt zich aan het vel van het beest om niet te vallen. En nu begint de koe te loeien en te galopperen. Het beest werpt zijn achterpoten in de lucht.

‘O, o,’ schreeuwt Andries, ‘ik val!’

‘Hij valt, Dirk!’ roept Claudia. ‘Doe dan toch wat!’

‘Wat kan ik nou doen,’ zegt Dirk. ‘Laat hem maar vallen. Dan is hij eraf.’

Net als Dirk het zegt, maakt de koe weer een enorme sprong in de lucht. De handen van Andries schieten los en zijwaarts duikt hij van de koe af en belandt als een duikbommenwerper met zijn hoofd in een pannekoek die de koeien altijd graag op de weilanden bakken.

Het huilen staat Andries nader dan het lachen, maar hij houdt zich groot. Hij krabbelt overeind en loopt zwijgend langs Dirk en Claudia heen. Hij gaat zich aan de pomp wassen, maar zweert bij zichzelf wraak te nemen. En die wraak komt.

's Avonds als Dirk een slok van zijn koffie neemt, spuwt hij die plotseling over de vloer, wat hem bovendien nog een draai om zijn hoofd van zijn moeder oplevert. Moeke kon

ook niet weten dat Andries een ferme schep zout in de koffie van Dirk heeft gedaan. Daarom was de jongen zo behulpzaam geweest. Hij had gevraagd of hij vast suiker in de koppen mocht doen. De boerin had daar geen bezwaar tegen. Andries wist precies uit welke kop Dirk altijd dronk. Een speciale kop, een blauwe met een gouden rand.

Dirk werpt een vernietigende blik naar Andries.

'Eén - één!' sist Andries.

'Ja, Dirk, eerlijk is eerlijk,' roept Claudia. 'Van vanmiddag was eigenlijk een beetje gemeen. Andries had zich wel kunnen bezeren!'

'Wat is er gebeurd?' vraagt de boerin.

Haar dwingende ogen kijken Claudia zo streng aan dat zij het wel vertellen moet. Zij vertelt dus dat Dirk Andries heeft overgehaald om op de rug van een koe te gaan zitten. Moeke begrijpt nu wel wat er gebeurd is.

'Arme jongen,' zegt ze, terwijl ze Andries over het hoofd strijkt. 'En toen ben je natuurlijk gevallen. Heb je je pijn gedaan? Gelukkig niets gebroken, hè'

'Nee, maar ik ben wel in de smurrie gevallen!' roept Andries uit.

Dirk krijgt nog een kletsende klap om zijn oren.

'Die jongen is hier een gast!' roept de boerin uit. 'Ik wil niet dat ze door jou lastig gevallen worden.'

'Hij valt ons niet lastig,' probeert Claudia te sussen, 'maar het was voor Andries natuurlijk niet leuk dat hij net in die... in die... viel.'

Moeke pakt Dirk bij een oor beet en zegt:

'Voor straf morgen om vijf uur weer melken. Het is eigenlijk mijn beurt, maar voor straf moet jij het nu doen!'

'Ja moe,' antwoordt Dirk.

Hij slaat zijn ogen neer en eet verder met een gebogen hoofd.

Zijn vader zit tegenover hem aan tafel te knikken, alsof hij het helemaal met het optreden van zijn vrouw eens is.

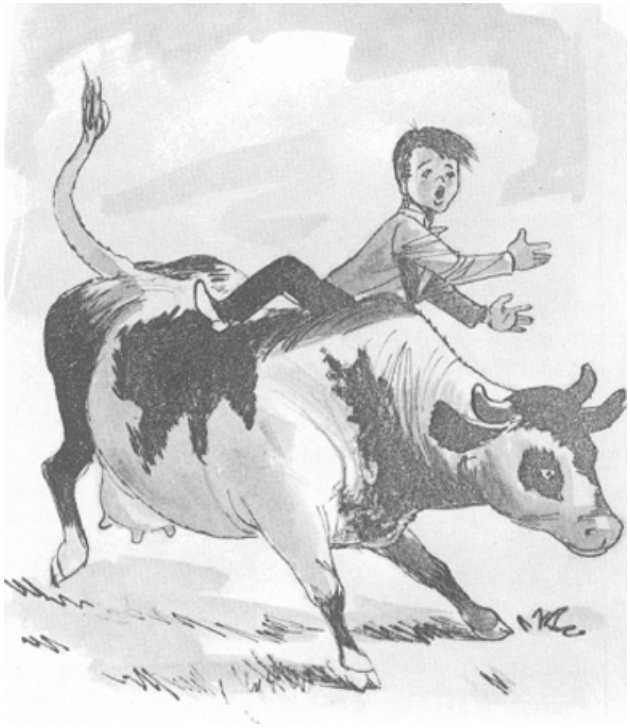

14

Nog enkele dagen en dan is de heerlijke vakantie op *de grote melkhorst* om. Claudia heeft een brief naar haar ouders geschreven en ook een brief aan de ouders van Andries. Natuurlijk heeft ze niet gerept over het feit dat Andries in de koeiemest gevallen is. Daar zou tante Hennie, die bovendien pas ziek geweest is, maar van schrikken. Nee, Claudia schrijft dat ze veel pret hebben, maar dat het eten thuis lekkerder is. Alleen het boerenbrood, dat is heerlijk. De pap is altijd aangebrand, minder heerlijk. Zij en Andries eten dan ook geen pap. Met Pasen konden ze zoveel eieren eten als ze wilden. Verder was het op de boerderij een gewone dag, de eerste paasdag zowel als de tweede. Het werk ging gewoon door.

Andries en Claudia spreken op een avond af dat ze naar de markt in Barneveld zullen gaan. Ze mogen met de brik, een boerenkar, meerijden met een knecht en Dirk. Dirk neemt manden vol kippen mee die hij wil verkopen. Ze hebben het op de boerderij zo druk, dat er nauwelijks tijd is om op de kippen te letten. Daar hebben de boerin en boer - die altijd *ja* knikt - besloten veel kippen van de hand te doen.

‘Het worden nu allemaal soepkippen,’ zegt Dirk. ‘Dus, jongens. Morgen om acht uur vertrekken we hier!’

‘Het komt voor elkaar,’ zegt Andries.

‘Ik zal er zijn!’ roept Claudia.

Zij praat nog even wat met Andries en dan gaan zij hun slaapkamertjes opzoeken. Jaap Frielink en Hans de Vos liggen al in bed. Gelukkig snurken ze nog niet. Ook Annie

Krans ligt al in bed. Zij heeft een beetje hoofdpijn en een aspirientje gekregen van een pensiongast. Dat heeft zij met veel water ingenomen.

‘Nog pijn?’ vraagt Claudia, als zij haar tanden heeft gepoetst.

‘Nee,’ antwoordt Annie Krans zacht, ‘maar ik heb zo'n licht gevoel in mijn hoofd.’

‘Beter een licht gevoel dan pijn,’ vindt Claudia. ‘Je moet natuurlijk wel opletten dat je niet als een ballon de lucht in schiet.’

Annie Krans heeft echter geen lust grapjes te maken.

‘Ik ga proberen om te slapen,’ zegt ze.

Claudia springt haar bed al in.

‘Au, au!’ roept ze. ‘Wat is dat nou weer?’

Zij stapt uit bed en zoekt met haar handen onder de dekens. In het matras zitten allemaal harde bulten. Het zijn stenen! Iemand heeft er stenen in gestopt.

‘Dat flauw!’ zegt Claudia. ‘Wie heeft dat gedaan?’

‘Stenen?’ vraagt Annie Krans slaperig.

‘Ja, stenen. Er zitten stenen in mijn matras!’

‘Ik weet van niets. Je moet ze eruit halen.’

‘Maar die matras is toch zeker dichtgestikt?’ vraagt Claudia.

‘Welnee,’ zegt Annie, ‘het is gewoon een strozak. Trouwens, hoe zouden ze de stenen er anders in gekregen hebben?’

De matras is aan één kant open en Claudia zoekt net zo lang tot ze alle stenen gevonden heeft. Het stof uit de strozak kriebelt in haar neus. Zij moet ervan niezen.

‘Houd eens op met dat lawaai!’ wordt er uit het andere kamertje geroepen.

Het is de stem van Jaap Frielink.

‘Mag ik niezen?’ vraagt Claudia verontwaardigd.

‘Nee, dat mag je niet,’ antwoordt Jaap Frielink.

‘Heb maar niet zo'n praats,’ roept Claudia terug. ‘Jullie snurken zo hard dat ik bang ben dat de wanden instorten.’ ‘Haha,’ klinkt het aan de andere kant.

Het is de lach van Andries.

Dan wordt er tegen de planken die op de deel uitkomen, geklopt. De meisjes horen de stem van de boerin.

‘Nu slapen, morgen is het weer vroeg dag!’

‘Ja, moeke!’ roepen ze in koor.

Claudia sluit haar ogen, als ze weer in bed ligt. Zij schuift nog wat heen en weer, want door het zoeken naar de stenen is het stro wat naar één kant geschoven. Dant valt zij in slaap, maar zij slaapt onrustig. Zij ligt niet zo prettig op de strozak als anders.

Midden in de nacht spert zij haar ogen open. Het is volslagen donker. Zij kan niet naar buiten zien, want het raam is met planken dichtgespijkerd. Zij hoort een vreemd getik. Eindelijk dringt het tot haar door dat het hard regent. Als het nu maar niet blijft regenen, want dan valt het tochtje naar Barneveld in duigen. Op de open brik zouden ze drijfnat worden.

Claudia sluit haar ogen weer en valt in slaap. Nog vele malen draait zij zich onrustig om. Misschien komt het wel door de strozak dat ze de slaap niet goed kan vatten.

Opeens hoort ze een harde knal die nog even in de lucht narommelt. En dan ruist de regen weer neer. Met bonzend hart gaat Claudia overeind zitten. Wat was dat voor een knal?

Ach, dat is natuurlijk een slag van het onweer. Het is gaan onweren!

Claudia huivert. Zij heeft het koud en moet plotseling naar

de w.c. Het trekt haar niet erg aan om naar de w.c. te gaan. De w.c. is buiten. Een klein huisje bij de sloot. En nu het regent, is het helemaal onaangenaam. Toch besluit ze maar om te gaan. Zij krabbelt overeind, trekt haar wollen trui aan en daarover haar regenjas die aan een spijker hangt. Wacht, zij zal ook haar schoenen maar aandoen. Stel je voor dat er nog glassplinters liggen van de gebroken ruit.

Zal zij tegen Annie Krans zeggen dat ze even weg gaat?

'Annie, Annie!' roept zij.

Er komt geen antwoord. Het aspirientje werkt zeker goed. Annie Krans slaapt diep. Uit het kamertje naast haar hoort zij een zwaar geknor dat afkomstig lijkt van drie varkens. Andries slaapt nu zeker ook goed en wil niet achter blijven bij de andere snurkers.

Claudia durft niet meer te roepen. Zij besluit naar buiten te gaan, zonder dat ze Annie Krans gewaarschuwd heeft. Behoedzaam duwt zij de deur open en dan rent ze vlug naar de w.c. Als zij terugkomt, wacht haar de schrik van haar leven. Zij kijkt naar het dak van de boerderij. Het is geen toeval dat ze naar boven kijkt. Haar aandacht werd getrokken door iets ongewoons. Ook door een vreemd geluid. Zij hoort een licht geknetter en zij ziet kleine vlammetjes uit het dak opflakkeren.

Claudia blijft buiten stokstijf staan. Zij kan haar ogen niet geloven. Zij spert haar ogen wijd open. Zij knijpt zichzelf in haar arm. Droomt zij? Nee, het is werkelijkheid. Zij ziet vlammetjes en zij hoort geknetter. Twee kleine vlammetjes kruipen op het dak naar elkaar toe en verenigen zich tot één grotere vlam. En dan ziet zij ook een lichtflakkering achter de ruiten van een zolderkamertje.

'Er is brand,' stamelt zij. 'Er is brand!'

Wat moet zij doen? Zij kijkt om zich heen. Achter het huisje

van de w.c. is de sloot. Daarin is water, maar wat heeft ze aan dat water? Dat kan ze onmogelijk over het dak heengooien, gesteld dat zij een emmer zou kunnen vinden. Het dak is veel te hoog!

'Brand!' gilt zij door de stilte. 'Brand, brand!'

Haar stem klinkt erg schel door de nacht. Er schijnt niemand te zijn die haar hoort. Iedereen slaapt.

Claudia bedenkt zich niet lang meer. Zij rent naar de boerderij, naar de deur van het slaapkamertje van Andries. Zij rukt eraan, maar de deur blijkt op de haak te zitten.

'Wat een sufferds,' roept Claudia. 'Nu hebben ze de deur aan de binnenkant op de knip gedaan ook.

Wat moet zij nu doen? De jongens zitten op die manier opgesloten. Zij moet hen waarschuwen. Stel je voor dat ze verbranden!

Claudia trekt haar rechterschoen uit eh smijt die met alle kracht die in haar is door het raam bij de jongens. Even later verschijnt er het slaperige gezicht van Andries voor.

'Zeg, ben je gek geworden,' roept hij. 'Mijn bed ligt vol glasscherven. Het breken van ruiten is geloof ik een ziekte van je!'

'Andries, vlug!' roept Claudia. 'Kom naar buiten. Er is brand!'

'In je bovenkamer zeker,' zegt Andries nog ongelovig.

Dan wordt hij echter helemaal wakker. Claudia hoort hem de haak losmaken en even later staat hij naast haar. Claudia wijst naar boven. Het is al niet meer nodig. In één oogopslag heeft Andries gezien wat er aan de hand is. Hij rent zijn kamertje weer in, sleurt Jaap Frielink en Hans de Vos uit het bed die even later in het natte gras liggen kreunen.

'Er is brand, sukkels!' gromt Andries.

Van de boer heeft hij klompen mogen lenen en daarmee

komt hij nu weer naar buiten rennen.

‘Hier, Claudia!’ roept hij, terwijl hij Claudia een klomp in haar hand duwt. Zelf houdt hij de andere.

‘Wat moet ik hier mee?’ vraagt Claudia, klappertandend van kou en angst.

‘Lawaai maken!’ schreeuwt Andries.

Hij voegt zelf de daad bij het woord. Hij gaat de hele boerderij langs lopen, slaat de ramen in en slaat heel hard met de klomp op de groene deuren.

‘Brand, brand!’ schreeuwt hij.

‘Brand, brand!’ schreeuwt nu ook Claudia.

Annie Krans is intussen naar buiten gekomen en Hans de Vos en Jaap Frielink krabbelen versuft overeind. Op de eerste etage wordt een raam geopend. Iemand kijkt naar buiten. Op hetzelfde ogenblik springt door de hitte de ruit van het zolderkamertje. Een regen van glassplinters daalt neer. Claudia en Andries kunnen nog net op tijd opzij springen. Het hoofd op de eerste etage wordt weer naar binnen getrokken.

‘Brand, brand!’ schreeuwt Andries weer.

Hij rent naar de grote groene deuren van de deel, maar ook die zijn gesloten. En toch moeten alle mensen in het huis gewaarschuwd worden. Hoeveel mensen zijn er in de boerderij. Dertig, veertig? Hij weet het niet precies. In ieder geval heel wat. En ze moeten gewaarschuwd worden.

Hij kan de boerderij echter niet in. De deuren van de deel zijn op slot.

Andries bedenkt zich niet lang. Hij rent naar de luifel waaronder de tractor staat. Hij trekt zich op, neemt achter het stuur plaats. Hij drukt op de startknop en duwt tegelijkertijd met zijn voet het gaspedaal in. Dat is niet moeilijk. Hij heeft het Dirk de afgelopen week al zo vaak zien doen.

Moeilijk is het wel om de eerste versnelling in de schakelen. Het apparaat kraakt vervaarlijk, maar dan komt er toch beweging in de tractor. Andries stuurt regelrecht op de gesloten groene deuren van de deel af. Met een enorme klap belandt de tractor tegen de deuren, waar hij tot stilstand komt. Maar... Andries heeft zijn zin. De planken zijn gebarsten en gebroken. Hij kan zijn hand door een opening steken en zo de grendel wegschuiven. Hij drukt de deuren naar binnen open.

'Brand, brand!' schreeuwt hij naar binnen.

Zijn stem klinkt angstaanjagend en hol door de ruimte van de deel. Plotseling staat hij tegenover de boer. Die heeft een lange witte onderbroek aan en een wit hemd. De man staat tegen hem te knikken alsof hij het met Andries eens is dat er brand is.

15

De man loopt in zijn ondergoed naar buiten, terwijl Claudia juist naar binnen gaat.

‘Joh,’ zegt ze tegen Andries, ‘je hebt de hele deur stuk gereden. Wat zullen ze kwaad zijn.’

‘Welnee, juist dankbaar,’ roept Andries. ‘Vooruit, Claudia. Opschieten. Iedereen waarschuwen!’

Claudia begint de deel door te rennen en te roepen.

‘Brand, brand!’ schreeuwt ook Andries weer.

‘Opstaan! Je bed uitkomen! Brand!’ roept Claudia.

Beneden slaapt echter niemand. Ze lopen hard de deel door. Claudia doet op goed geluk een deur open en staat in een prachtige kamer. Ook die kamer bevat geen mensen. Claudia komt nog in een bijkeuken, een rommelhok, nog een kamer en nog een kamer. Er staan prachtige meubels, zelfs een piano en een orgel, maar er is geen levend wezen te bekennen.

‘Naar boven!’ roept Andries.

Andries gaat voor. Met twee treden tegelijk neemt hij de trap. Claudia volgt iets langzamer. Ze staan nu op een overloop op de eerste verdieping. Op de gang komen allemaal deuren uit.

Als Claudia merkt dat verschillende deuren op slot zitten, begint ze op de deuren te bonzen.

‘Brand! Brand!’ roept ze.

Andries volgt haar voorbeeld.

Er is echter nog een trap naar boven. Terwijl Andries opgewonden tegen de mensen spreekt die uit de kamers zijn

gekomen, snelt Claudia de tweede trap op. Daar boven moet ook iedereen gewaarschuwd worden. De eerste de beste deur die zij tegenkomt, werpt zij open. Zij krijgt de schrik van haar leven. De kamer staat in lichterlaaie. Grote vlammen slaan haar tegemoet. Knetterend knalt een balk omlaag, vlak voor haar voeten. Zij wijkt angstig en gillend achteruit. De deur laat zij openstaan. Een luchtstroom zuigt de vlammen naar buiten en voor Claudia weet wat er aan de hand is, staat de cocosloper van de trap in brand. De terugweg langs de trap omlaag is voor haar afgesneden. Het dringt eigenlijk niet eens goed tot Claudia door dat zij straks weer langs die trap moet, langs die trap die nu in brand staat. De verzengende vlammen werpen zich na de cocosloper op het houtwerk van de trap zelf.

Claudia rent gillend de gang door.

'Brand! Brand!' roept ze.

Weer gooit zij een deur open. Zij komt in een klein kamertje met een raam dat op de plaats bij de hooiberg uitkijkt. Er zijn geen vlammen, maar wel staat er rook en hoort zij geknetter. Ook hier zijn geen mensen.

Dan maar terug, denkt Claudia. En nu pas beseft zij, dat er geen terug voor haar is. De terugweg is afgesneden. De trap staat in brand. Er stijgt een dikke rook op. Wat moet ze doen? Zij weet het niet. Wanhopig rent ze weer terug het kamertje in. Zij gaat naar het raam en tuurt erdoor. Daar beneden staan heel wat mensen. Ook Dirk Pruim staat erbij en moeke.

Claudia klopt tegen het raam. De mensen kijken omhoog en bemerken haar.

'Raam openschuiven!' roept moeke met een verschrikt gezicht.

Claudia rukt en rukt aan het raam, maar zij krijgt het niet

omhoog.

Achter haar wordt het geloei van de vlammen al luider en luider.

‘De pen eruit trekken!’ schreeuwt Dirk Pruim, ‘en dan het raam omhoog!’

Claudia ziet de koperen pen. Zij trekt hem los. Dan rukt zij weer aan het raam en gelukkig, nu gaat het open. Tot helemaal bovenaan. Zij ademt de koele nachtlucht in. De rook prikte erg in haar neus, dat is nu voorbij. Maar... wat nu? Zij is hoog boven de mensen in een kamertje. Zij kan toch niet naar beneden springen?

‘Ik haal een ladder!’ schreeuwt Dirk Pruim.

Hij verdwijnt in de grote schuur.

Ook Andries is intussen bij de mensen verschenen. Moeke is de mensen aan het tellen gegaan. Zij weet precies hoeveel personen in haar boerderij-pension wonen. Zij kan dus kijken of er nog iemand vermist wordt.

Dirk Pruim verschijnt even later met de ladder. Die zet hij schuin tegen de muur. Het is een uitschuifladder en hij kan net de dakgoot bereiken. De ladder wordt op de boerderij vaak gebruikt als ze op de hooizolder moeten zijn.

Dirk klimt naar boven, want Claudia durft alleen de ladder niet op. Het is zo griezelig hoog. Net op tijd weet Dirk haar te bereiken. De vlammen storten zich nu loeiend op het kamertje en in de gang stort een deel van het dak in.

‘Houd je maar aan mij vast,’ roept Dirk.

Claudia steekt haar handen uit en de sterke Dirk met zijn kolenschoppen van knuisten grijpt haar stevig beet en tilt haar uit het raam. Voorzichtig dalen ze de ladder af.

Als Claudia beneden is, grijpt de boerin haar bij de schouders.

‘Kind,’ roept zij uit. ‘Hoe kom jij nu boven? Je slaapt

toch beneden, in de kamertjes naast de deel?'

'Ik zag de brand het eerst,' antwoordt Claudia, 'en toen ben ik met Andries het huis binnen gegaan om iedereen te waarschuwen.'

'O, hebben jullie dat gedaan,' roept moeke uit. 'Nou, dat vind ik geweldig!'

De mannen slepen nu zo veel mogelijk meubelen het huis uit. Stoelen, tafels, de sterkste mannen zijn met de piano en het orgel bezig. Zij hebben in de voorkamers de ramen ingeslagen en proberen de piano en het orgel daardoor naar buiten te werken. Het valt niet mee. Er komt heel wat tilwerk aan te pas. Eindelijk hebben zij de zware piano in het kozijn gekregen.

'Waarom wordt de brandweer niet geroepen?' vraagt Claudia aan Andries. 'Waarom wordt er niet geblust?'

'De brandweer is gewaarschuwd,' antwoordt Andries. 'Moeke heeft daar net opgebeld, maar de brandweer moet helemaal uit Barneveld komen. Ze hebben hier geen brandweer!'

Ontzet staart Claudia naar de grote vlammen. Het kamertje waar zij daarnet nog heeft gestaan, brandt nu als een lier. Grote vlammen slaan uit het dak. Een gedeelte is al ingestort.

'Achteruit, mensen!' roept een man. 'Misschien komt straks de gevel omlaag.'

Iedereen wijkt achteruit. De meeste ramen zijn als gesprongen en op plaatsen waar je het helemaal niet zou verwachten, komen dikke grauw-zwarte rookwolken te voorschijn.

'O, o,' jammert Claudia. 'De hele boerderij brandt af.'

'Straks komt de brandweer,' troost Andries haar, maar wanneer de brandweer komt, weet hij ook niet.

Ze horen een bel rinkelen en daar komt zo waar een klein

karretje met een bel erop en vier hijgende mannen erachter die het karretje duwen. Is dat de brandweer van Barneveld? Nee, het blijkt een wagentje van de plaatselijke brandweer te zijn.

De bezwete mannen rollen een slang uit en sluiten die aan op een put. De motor van het wagentje begint te pompen en een dikke straal spuit uit de slang. Echter niet uit het mondstuk van de slang dat een van de mannen op de vuurhaard richt. De slang blijkt lek te zijn. Er zit een gat in en daar spuit het water uit op als uit een fontein.

'Ik zal mijn hand er wel op houden,' roept Andries. 'Helpen, Claudia!'

Hij rent naar de slang toe.

'Je bent gek,' hijgt Claudia naast hem.

'Dat heb ik bij onze tuinslang in Wassenaar zo vaak gedaan,' zegt Andries. 'Wij hebben ook een lekke tuinslang!' Andries probeert zijn hand op het lek te duwen. De straal die eruit spuit is echter bijzonder krachtig. In een oogwenk is Andries drijfnat, maar eindelijk gelukt het hem zijn hand op het gat te houden. Claudia wil helpen, maar zij weet niet hoe.

'Leg jouw twee handen over mijn handen,' zegt Andries, 'die nu ook zijn tweede hand op de slang heeft geduwd.'

Claudia drukt haar handen op die van Andries. Zij wordt niet nat. Slechts een beetje water druipt door haar vingers. 'Hoera!' wordt er geroepen.

De brandweerslang begint te spuiten. Luid sissend verandert het water in stoom als het in het vuur neerkomt. Het lijkt wel of het water het vuur juist aanwakkert. De hele bovenetage staat in brand, dan valt er een gloeiende balk omlaag, beneden vatten gordijnen vlam en ineens brandt het beneden ook.

‘Claudia, onze koffers!’ roept Andries opeens.

Plotseling laat hij de slang los. Claudia wordt kletsnat, zij staat precies in de straal.

‘Hè, jakkes,’ gilt ze.

De man aan de slang kijkt wanhopig naar het mondstuk, waar geen water meer uitkomt.

‘Opschieten!’ schreeuwt Andries.

Claudia rent haar neef achterna. De zijkamertjes branden nog niet. Zij zijn nog net eender als ze verlaten zijn. De boerderij is ook zo groot. Andries sleept de koffers naar buiten, geholpen door Claudia.

‘Nu de kleren nog!’ roept hij.

Ook de kleren komen buiten. Claudia wil ze in het gras neergooien, maar dan bedenkt ze zich.

‘Ik trek mijn jas uit,’ zegt ze. ‘Die is toch drijfnat en mijn kleren zijn droog.’

Zij gaat zich verkleden, Andries volgt haar voorbeeld. Hun ondergoed is nog wel nat, maar een kniesoor die daarop let.

‘Hoor!’ roept Andries.

Hij steek zijn vinger in de hoogte. Claudia luistert aandachtig.

‘Toe-toe-toe-toe!’ klinkt de sirene.

Daar komt de brandweerwagen uit Barneveld aan. Het is een grote rode auto met ladders en veel slangen. Met de grootst mogelijke handigheid rollen de mannen de slangen uit. Ze zien er vervaarlijk uit in hun brandweerpakken met de brandweerhelmen op.

Onmiddellijk richten zij hun stralen op de hooiberg en spuiten hem kletsnat. Dan gaan ze de los staande reusachtige schuur drijfnat spuiten.

‘Stommelingen!’ schreeuwt Andries, maar zijn stem gaat

in het geloei van de vlammen verloren. ‘Stommelingen, daar moeten jullie niet spuiten. Die schuur staat niet in brand! Het huis!’

Ook Claudia begrijpt niet wat zij ziet. Daar staat een huis in lichterlaaie, de brandweer is gekomen en ze doen niet eens moeite de brand te blussen. In plaats daarvan gaan ze een gebouw nat spuiten dat helemaal niet in brand staat.

‘Ik hoop dat de schuur nog te redden is,’ hoort Claudia een brandweerman zeggen, die zijn straal op de schuur gericht houdt.

Andere slangen gaan op de brandende boerderij spuiten, maar het is al te laat. Het vuur heeft al te veel om zich heen gegrepen. Een uurtje later is de boerderij tot de grond afgebrand. En die brandende, rokende en smeulende puinhopen, die worden door de brandweer geblust.

16

Als ze in de open kar zitten, getrokken door de tractor, hoort Claudia dat de brandweer de schuur en de hooiberg gered heeft. Dat is zo hun methode. Als ze bij een brand komen, gaan ze eerst altijd die gebouwen nat houden, die nog niet branden. Anders slaat de brand over en gaan die ook in vlammen en rook op.

Huiverend zit zij dicht naast Andries. Hun koffers hebben zij bij zich. De nachtlucht is erg koud en hun natte kleren doen er ook geen goed aan. Er heerst verslagenheid in de wagen.

'Begrijp je dat nou,' horen ze de altijd ja-knikkende boer zeggen. 'Helemaal geen onweer en toch de boerderij in brand!'

'Een donderslag bij heldere hemel,' zegt iemand.

'Het heeft geregend en ik heb een slag gehoord!' roept Claudia.

Moeke strijkt haar over het verwarde blonde haar.

'We zijn je erg dankbaar, meisje,' zegt ze. 'Je krijgt vast en zeker een beloning omdat je ons gered hebt.'

'Gered?' vraagt Claudia verbaasd.

'Ja, gered! Als je ons niet gewaarschuwd had, zouden we niet opgestaan zijn. Niemand heeft de slag gehoord. Niemand zou misschien de brand gemerkt hebben en we zouden allemaal verbrand zijn. Ik moet er niet aan denken. Dan had ook de schuur eraan gegaan en dat zou betekend hebben dat we zo'n honderd veertig varkens kwijt waren. Nee, we zijn je erg dankbaar. Jij hebt ons gered. Jij krijgt

van mij een mooie beloning!'

Claudia's ogen beginnen te schitteren.

'En ik heb ook gewaarschuwd,' roept Andries. 'Ik heb de tractor dwars door de deur gereden. Geen kunst aan!'

De boerin trekt Andries tegen zich aan. Hij schijnt het opeens niet meer naar te vinden. Hij kijkt lachend naar haar op. Zou hij ook een beloning krijgen. Hij heeft toch ook hard geroepen, zo veel mogelijk mensen gewekt?

'Jij krijgt ook een beloning!' belooft de boerin.

'Waar gaan we nu heen?' vraagt Claudia.

'Naar Barneveld,' antwoordt de boerin, 'daar hebben wij kennissen en er is ook een hotel. We zullen er wel onderdak vinden. Eerst hebben we nog aan de schuur gedacht, maar veertig mensen bij honderd veertig varkens stoppen is ook geen lolletje.'

'Veertig mensen?' roept Claudia uit.

'Ja, de kinderen dan meegerekend!'

Claudia kijkt om zich heen in de wagen. In de verte ziet zij Annie Krans zitten en Hans de Vos en Jaap Frielink. De jongens hebben rood behuilde ogen. Later hoort Claudia dat het van de rook is gekomen. In de wagen zitten toch zeker geen veertig mensen?

'Er komt nog een wagen,' zegt de boerin, met twee paarden bespannen.'

Dirk Pruim zit op de tractor.

'Hé, Dirk!' schreeuwt Andries. 'Kan het niet wat harder?' 'Zestien kilometer is hard genoeg,' roept Dirk terug. 'Verlang je naar je bed, Andries.'

'Ik niet,' zegt Andries.

'Ik doe geen oog meer dicht, moeke,' zegt Claudia.

'Maar toch moeten we anderdak hebben. We kunnen moeilijk in de open lucht blijven.'

‘Hoe laat is het, moeke?’ vraagt Claudia.

‘Half drie.’

‘Half drie,’ mompelt Claudia. ‘Dat is nog erg vroeg en ik heb helemaal geen slaap meer. Vreemd, hè?’

‘Ach, dat is niet vreemd, dat komt door de schrik en de spanning.’

Eindelijk wordt Barneveld dan bereikt.

‘En te weten dat we vandaag naar Barneveld zouden gaan,’ fluistert Claudia in het oor van Andries. ‘We zijn er nu op een wel heel vreemde manier gekomen, hé?’

Andries knikt.

‘Ik krijg ook een beloning,’ zegt hij.

‘Denk jij daar alleen maar aan?’

‘Ja,’ antwoordt hij. ‘Dat is toch zeker fijn?’

‘En die hele boerderij is van die arme mensen afgebrand. Ze zijn bijna alles kwijt.’

‘Huh,’ zegt Andries, ‘de piano en het orgel en heel wat meubels zijn gered. Alleen het fornuis heb ik niet gezien. Niks erg, de pap brandde toch steeds aan. Kunnen ze gelijk een beter fornuis kopen.’

‘Toch is het erg!’ houdt Claudia vol.

‘Moeke,’ roept Andries plotseling. ‘Bent u verzekerd?’

‘Ja, wij zijn verzekerd,’ zegt moeke, ‘en hoog ook. Wij krijgen veel geld en bouwen een mooie nieuwe boerderij. Alles wordt dan moderner, met mooie kamertjes. Komen jullie dan ook weer logeren?’

‘Dat weet ik nog niet,’ antwoordt Claudia aarzelend. ‘Ik geloof dat ik liever naar een ponniekamp ga.’

‘Ja, ik ook!’ roept Andries.

‘Je moet het zelf weten,’ waarschuwt de boerin, ‘bij ons wordt het geweldig fijn.’

‘Koopt u een nieuw fornuis?’ informeert Andries.

‘Natuurlijk, ook een nieuw fornuis!’

‘Een elektrisch fornuis?’

‘Stellig!’

Andries kijkt Claudia aan. Hij schijnt aan haar te vragen: Zullen we het dan nog eens proberen? De pap zal wel niet meer aanbranden. Per slot van rekening krijgen we nog een beloning.

Het is of de boerin zijn gedachten geraden heeft.

‘Als beloning mogen jullie met de grote vakantie een maand komen logeren,’ zegt ze. ‘En je vader hoeft er dan niets voor te betalen.’

‘Met de grote vakantie?’ vraagt Claudia verbaasd. ‘Is de nieuwe boerderij dan al klaar?’

‘Nee, ik bedoel het volgend jaar.’

‘Dan ben ik al van de lagere school af,’ peinst Claudia.

‘Ik weet het nog niet hoor,’ hakt Andries de knoop door. ‘Dat duurt nog zo lang, maar van de zomer ga ik liever naar een ponniekamp en misschien maakt mijn vader het volgend jaar wel weer een mooie reis. Naar Afrika of naar Amerika, naar de watervallen of naar de Mexicaanse ezeltjes, je kunt nooit weten.’

‘Graag of niet,’ antwoordt de boerin.

‘Krijgen we dan geen beloning meer?’ vraagt Claudia schuchter.

‘Ja, als jullie niet willen logeren, krijgen jullie wel wat anders. Een beloning zullen jullie hebben, we zijn jullie erg dankbaar.’

Andries knipoogt naar Claudia.

De tractor stopt. Ze staan in de hoofdstraat van Barneveld, vlak voor een groot gebouw. *Hotel Het Gouden Ei* staat er in gouden letters boven de ingang.

‘Moeten we hierin?’ vraagt Claudia.

‘Ja, hier zal wel veel plaats zijn,’ zegt moeke, ‘het zomerseizoen is nog niet begonnen en de mensen komen heus niet speciaal naar Barneveld om paaseieren te eten. Die kun je overal krijgen.’

‘Als er maar geen brand uitbreekt,’ zegt Claudia een beetje benauwd.

‘Daar hoef je niet bang voor te zijn,’ antwoordt de boerin, terwijl zij Claudia op haar rug klopt. ‘Zo iets maak je maar eens in je leven mee.’

Er blijken geen kamers genoeg vrij te zijn in het hotel, maar er zijn nog wel badkamers die in slaapkamertjes omgetoverd kunnen worden. Speciaal voor de kinderen dan.

Andries en Claudia krijgen ieder zo'n badkamer om in te slapen.

‘Lekker,’ zegt Andries, ‘als je de kraan opendraait, verzuip je!’

‘Hé, hé, Andries,’ roept moeke. ‘Houd je fatsoen.’

‘Toch is het gevaarlijk, moeke,’ vindt Claudia.

‘Ik weet er wel wat op,’ belooft moeke.

Zij gaat met de hotelhouder spreken en die weet de kinderen duidelijk te maken dat het helemaal niet gevaarlijk is om in een bad te slapen. Hoog boven het bad zit een kraan in de leiding. Daarmee kun je de waterleiding afsluiten.

‘Er kan dan geen koud water in het bad komen,’ zegt hij, ‘maar ook geen warm water. Verdrinken of verbranden is er dus niet bij. Wees maar niet bang. Jullie hebben vannacht al genoeg meegemaakt. Ga maar rustig slapen!’

Ze krijgen dekens, een zacht matrasje en een kussen en lakens. Dat alles wordt in het bad uitgespreid en ze hebben een heerlijk bedje.

‘Welterusten in je badbed!’ roept Andries naar Claudia, als die in de badkamer verdwijnt.

‘Van hetzelfde!’ roept Claudia.

Zij nestelt zich behaaglijk in het bad. Eerst heeft ze toch nog geprobeerd of er geen water uit de kranen kwam. Een kraan met een rode knop en een kraan met een blauwe knop. Maar uit geen van de twee kranen kwam ook maar een druppel water. Toen pas was zij gerust en ging zij haar bedje uitspreiden.

Claudia kan de slaap moeilijk vatten. Zij hoort nog allerlei geluiden op de gangen. Heen en weer lopende mensen, pratende mensen, deuren die dichtslaan, gorgelen van waterleidingen, w.c.'s die doorgetrokken worden.

Zij staart maar naar de zwarte schakelaar boven haar hoofd tegen de witte muur. Er hangt een koord omlaag. Zij weet dat daarmee het licht aangaat, als zij eraan trekt. Uit verveling trekt zij er drie keer aan. Dan draait zij zich om. Claudia probeert nu ernstig om te gaan slapen.

Als zij haar ogen dichtdoet ziet zij de brandende boerderij voor zich. Daarom doet zij haar ogen maar weer gauw open. Zij wil niet graag meer aan de brand denken.

Eindelijk valt zij in slaap. Zij staat voor het raam van de voorkamer in de Noordsingel. Zij ziet eenden en zwanen in de singel zwemmen. En daar op de hoek bij de Bergweg begint het water te branden. Langzaam naderen de vlammen de eenden en zwanen die nog niets bemerken. O, Claudia moet die arme dieren waarschuwen. Zij rukt en rukt aan het raam, maar het gaat niet open.

‘Alle koperen pennen zijn zoek,’ hoort zij een schorre stem zeggen.

Met een gil wordt Claudia wakker, vliegt overeind en stoot haar hoofd gevoelig tegen een van de kranen van het bad. Zij begrijpt dat zij naar gedroomd heeft en met een zucht van verlichting gaat zij weer liggen.

17

Andries en Claudia hebben heerlijk ontbeten in het *Hotel Het Gouden Ei*. Alleen het ei was niet van goud, maar een gewoon ei dat Claudia vooral erg lekker vond. Andries was in het algemeen niet zo dol op eieren.

'Wel om mee te gooien,' verduidelijkte hij, 'niet om te eten.'

Die morgen wacht hun na het ontbijt de verrassing van hun leven. Er komt een grote grijze, gesloten auto voorrijden en daaruit komen mannen met een televisiecamera. Kabels worden over de straat uitgerold en de televisiecamera wordt naar binnen gebracht.

'Nou breekt mijn klomp,' roept Andries uit. 'Wat zullen we nou krijgen?'

Een heer in een net antracietkleurig pak loopt regelrecht op Claudia toe, nadat hij even met de boerin heeft gepraat. Hij buigt zich vriendelijk over haar heen en vraagt: 'Dus jij bent Claudia Lommerijk? Jij hebt al die mensen gered?'

'Ach,' antwoordt Claudia. 'Ik kon het heus niet helpen.' De man begint te lachen.

'Jij bent een bescheiden meisje, hoor,' zegt hij.

'Ik ook!' roept Andries. 'Ik ben ook bescheiden. Wij hebben samen zo'n veertig mensen het leven gered. Claudia is mijn nichtje. Zij zag de brand het eerst. Zij liep 's nachts buiten omdat ze naar de w.c. moest en toen heeft ze mij gewaarschuwd. Ik wilde het eerst niet geloven. "Ben je betoeterd," riep ik. "Hoe kan er nou brand zijn?"'

‘Dat riep je helemaal niet,’ lacht Claudia.

‘Hoe zit het nou?’ vraagt de man. ‘Heeft je neefje je ook geholpen?’ ‘O ja,’ antwoordt Claudia. ‘Hij heeft ramen ingeslagen, op deuren gebonsd, hij...’

‘Vergeet de tractor niet!’ roept Andries.

‘Hij heeft een tractor dwars door de deeldeuren gereden, want ze gingen niet open...’

‘Geweldig, geweldig,’ zegt de meneer. ‘Willen jullie straks alles nog eens zeggen, dan laat ik de lampen aan doen. Het is voor de televisie.’

‘Kunnen mijn vader en moeder het dan zien?’ vraagt Claudia.

‘Vanavond,’ antwoordt de meneer, ‘na de nieuwsuitzending.’

Schijnwerpers worden op Claudia en Andries gericht, ook de televisiecamera wordt aangereden.

Andries zet een gezicht of hij de koning van Egypte is en straks goudstukken zal gaan uitdelen onder de armen van zijn rijk. Hij duwt zijn rechterhand tussen zijn overhemd, want hij heeft wel eens een plaatje van Napoleon gezien.

‘Nee, nee,’ roept de meneer in het antracietkleurige kostuum. ‘Zo moet je niet kijken. Je gaat niet op de foto. Doe maar gewoon...’

‘Dan doe je al gek genoeg,’ vult Andries aan.

‘Ik schakel nu het geluid in,’ waarschuwt de meneer.

En weer loopt hij op Claudia en Andries toe en informeert naar hun reddingswerk. Andries laat Claudia rustig uitpraten.

‘En jij, Andries,’ vraagt de meneer. ‘Jij bent toch het neefje van Claudia Lommerijk. Jij hebt ook een belangrijk aandeel gehad in het reddingswerk op de boerderij *de grote melkhorst*?’

Andries glimlacht en kijkt recht in de camera.

‘Och,’ zegt hij, ‘het is de moeite niet waard. Claudia heeft de vlammen het eerst gezien. Die kwam van de w.c. af. Zij was 's nachts naar de w.c. gegaan, heel toevallig, omdat zij...’

‘Jaja,’ komt de meneer van de televisie tussenbeide, ‘dat begrijp ik wel, maar nu wil ik het hebben over jouw aandeel in het reddingswerk.’

‘Nou eh... heel eenvoudig,’ zegt Andries. ‘Ik jonaste de tractor door de deeldeuren, want die zaten op slot. Stom, maar het was nu eenmaal niet anders. De hele boerderij zat potdicht. Ik kan best op een tractor rijden. Mijn vader heeft een auto. En we hebben ook een winkel in Wassenaar. *De Toko*, de beste supermarkt van het hele land...’

‘Jaja,’ roept de meneer weer, ‘maar nu over het reddingswerk.’

‘Nou, meneer,’ zegt Andries, ‘stom gedoe! Ze kwamen eerst met een slang en die was lek!’

Claudia begint te lachen.

‘Ja,’ giechelt ze, ‘en toen heeft Andries zijn handen op het gat gelegd en ik de mijne boven op zijn handen. En toen ging de slang spuiten. Als we dat niet gedaan hadden, dan...’

‘Dan was de boerderij toch afgebrand,’ vult Andries aan. ‘Er was geen blussen aan. De schuur en de hooiberg. Die zijn wel gered, maar die brandden dan ook niet. De brandweer schijnt alleen dingen te kunnen redden die niet branden...’

De meneer kucht. Bliksemsnel kijkt hij om naar de cameraman.

Zo is het wel genoeg,’ zegt hij.

De lampen worden uitgeschakeld en de televisiecamera

loopt niet meer.

‘Is dat alles?’ vraagt Andries.

‘Nou, eigenlijk niet,’ zegt de man. ‘We zouden graag zien dat jullie naar de afgebrande boerderij gingen. Met ons mee in de wagen. Jullie kunnen dan precies de plaatsen aanwijzen waar jullie gestaan hebben toen de brand uitbrak. Willen jullie dat?’

Claudia kijkt naar moeke.

‘Ik weet het niet,’ zegt ze. ‘Ik zal het even vragen.’

Zij loopt naar de boerin toe. Die streelt haar onmiddellijk over haar blonde haar.

‘Je wilt natuurlijk weten hoe het met de beloning zit, hè?’ vraagt ze. ‘Nou, dat heb ik heel snel in orde gemaakt. Kijk eens!’

En voor Claudia kan zeggen dat zij dat helemaal niet bedoelde, wijst de boerin op twee smalle, platte pakjes.

‘Maak maar eens open, kijk maar eens of je het mooi vindt.’

Claudia maakt haar pakje open. Het andere platte pakje, dat iets groter is, is voor voor Andries bestemd. Er zit een prachtig horloge in. Een armbandhorloge. Thuis heeft Claudia een armbandhorloge, maar dit horloge is veel mooier. ‘Is het van goud?’ vraagt zij zacht.

‘Het is van goud,’ antwoordt de boerin, ‘wees er maar zuinig op.’

Ook voor Andries is er een horloge, zij het geen gouden horloge. Een echt stevig jongenshorloge van staal, met een grote secondenwijzer, waterproef met datum.

Nu pas kan Claudia vragen of het goed is dat zij met de heren van de televisie meegaat naar de boerderij.

‘Even wachten,’ antwoordt de boerin, terwijl zij nadenkt. ‘Het is nu bij negenen. Ik zal je huis opbellen. Wat is je

nummer ook al weer?'

Claudia noemt het telefoonnummer van haar ouders. De boerin gaat opbellen en komt even later met de boodschap terug, dat ze van haar moeder mee mag naar de boerderij en dat haar vader haar diezelfde dag nog uit het hotel komt ophalen.

Trots als pauwen lopen Claudia en Andries die morgen om de puinhopen van de boerderij heen. De meneer van de televisie legt er nog eens de nadruk op, dat alle mensen door het toedoen van Claudia gered zijn.

'En honderd veertig varkens,' roept Andries. 'Vergeet die niet.'

'Het lijkt me wel aardig eens een kijkje in de schuur te gaan nemen,' stelt de meneer van de televisie voor.

De schijnwerpers worden in de schuur, waar de varkenshokken zijn, opgesteld en ook de camera wordt daarheen gebracht. De varkens knipperen tegen het felle licht en knorren om het hardst. Kippen fladderen om de televisiecamera. Tegen etenstijd zijn Claudia en Andries weer teruggebracht naar het hotel in Barneveld.. Het is marktdag en erg druk, maar ze hebben er nu niet veel oog meer voor. Zo in beslag genomen zijn ze door alles wat ze die nacht en nu weer die morgen hebben meegemaakt.

In het hotel krijgen ze een heerlijke maaltijd.

'Heel wat lekkerder dan bij moeke,' fluistert Andries.

'Ach,' neemt Claudia het voor de boerin van *de grote melkhorst* op, 'zij heeft haar best gedaan. Binnenkort krijgt ze een elektrisch fornuis en wie weet hoe lekker ze dan gaat koken.'

'Hier geven ze toch ook geen pap!' bromt Andries.

Hij lepelt van een heerlijk puddinkje met vruchtjes en oranje sap.

Ook Claudia zit te smullen. Zij zegt niet veel meer, zij eet maar.

's Middags gaan ze wat winkels kijken in Barneveld en Dirk Pruim wijst hun de toren waar Jan van Schaffelaar afgesprongen is.

‘En het is misschien niet eens waar,’ zegt Claudia wijs tegen Dirk Pruim. ‘Meneer op school heeft ervan verteld. Het is niet eens zeker dat het zo gegaan is. Het is misschien een legende, net als het turfschip van Breda.’

‘Dan ben jij op een hele rare school,’ zegt Dirk Pruim schorrig. ‘Ik heb altijd geleerd van Jan van Schaffelaar en ook van het turfschip van Breda. Iedereen in Barneveld weet dat Jan van Schaffelaar van deze toren is gesprongen. De mensen hier zijn toch zeker niet gek?’

‘Nee,’ antwoordt Andries, ‘dat niet, maar het duurt wel erg lang voor de brandweer bij je is, als je in brand staat.’

‘Als jij in brand staat, is er niets meer aan te doen,’ lacht Dirk.

Ook Andries lachte om zijn domme vergissing.

Tegen vijf uur komt de zilvergrijze auto van meneer Lommerijk voorrijden.

‘Geen pech gehad, oom?’ vraagt Andries onmiddellijk gezellig.

Claudia omhelst haar vader. En opeens, het is heel vreemd, begint zij te huilen. Wie had dat kunnen denken van een meisje dat al haast naar de zesde klas gaat. Maar meneer Lommerijk begrijpt het best. De spanning van de afgelopen nacht is ook zo groot geweest. Zelfs volwassenen huilen dan wel eens.

‘Je bent een dappere meid van me,’ zegt haar vader.

‘Kijk eens,’ wijst Andries. ‘Een horloge. Dat heeft Claudia ook. Een beloning van de boerin. Wij hebben mensen ge-

red!’

Claudia lacht door haar tranen heen.

‘Pap,’ vraagt ze. ‘Rijdt u heel hard naar huis. We komen vanavond op de televisie, na het nieuws. We willen dat zo graag zien.’

‘Ja,’ roept Andries. ‘Ik sta er ook op. Met een big in mijn hand. Haha.’

Er wordt afscheid genomen van de boerin en de boer, van Dirk, en de andere vriendjes en vriendinnetjes. De koffers worden ingeladen en dan gaat het op Rotterdam aan.

‘Nou, daar ga je dan, Claudia,’ roept vader. ‘Naar je eerste optreden voor de televisie.’

Andries zegt niets, maar hij lacht verzaligd naar zijn horloge. Hij weet dat hij ook een belangrijke rol speelt in het reddingsverhaal van Claudia Lommerijk.

EINDE